

**LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN
KECIL PERUSAHAAN GETAH (RISDA)
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2018**

**LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN KECIL PERUSAHAAN GETAH
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2018**

Laporan Mengenai Penyata Kewangan

Pendapat

Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan telah diaudit oleh wakil saya yang merangkumi Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2018 dan Penyata Pendapatan Komprehensif, Penyata Perubahan Dalam Ekuiti serta Penyata Aliran Tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut, ringkasan polisi perakaunan yang signifikan dan nota kepada penyata kewangan seperti dinyatakan pada muka surat 3 hingga 63.

Pada pendapat saya, penyata kewangan ini memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan pada 31 Disember 2018 dan prestasi kewangan serta aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut selaras dengan piawaian pelaporan kewangan yang diluluskan di Malaysia dan Akta Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah Tahun 1972 (Akta 85).

Asas Kepada Pendapat

Saya telah melaksanakan pengauditan berdasarkan Akta Audit 1957 dan *The International Standards of Supreme Audit Institutions*. Tanggungjawab saya diuraikan selanjutnya di perenggan Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan dalam laporan ini. Saya percaya bahawa bukti audit yang diperoleh adalah mencukupi dan bersesuaian untuk dijadikan asas kepada pendapat saya.

Kebebasan dan Tanggungjawab Etika Lain

Saya adalah bebas daripada Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan serta telah memenuhi tanggungjawab etika lain berdasarkan *The International Standards of Supreme Audit Institutions*.

Maklumat Lain Selain Daripada Penyata Kewangan dan Laporan Juruaudit Mengenainya

Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah bertanggungjawab terhadap maklumat lain dalam Laporan Tahunan. Pendapat saya terhadap penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan tidak meliputi maklumat lain selain daripada Penyata Kewangan dan Laporan Juruaudit mengenainya dan saya tidak menyatakan sebarang bentuk kesimpulan jaminan mengenainya.

Tanggungjawab Pihak Berkuasa Terhadap Penyata Kewangan

Pihak Berkuasa bertanggungjawab terhadap penyediaan penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan yang memberi gambaran benar dan saksama selaras dengan piawaian pelaporan kewangan yang diluluskan di Malaysia dan Akta 85 Tahun 1972/ Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952. Pihak Berkuasa juga bertanggungjawab terhadap penetapan kawalan dalaman yang perlu bagi membolehkan penyediaan penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan yang bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan.

Semasa penyediaan penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan, Pihak Berkuasa bertanggungjawab untuk menilai keupayaan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan untuk beroperasi sebagai satu usaha berterusan, mendedahkannya jika berkaitan serta menggunakannya sebagai asas perakaunan.

Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan

Objektif saya adalah untuk memperoleh keyakinan yang munasabah sama ada penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan secara keseluruhannya adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, dan mengeluarkan Laporan Juruaudit yang merangkumi pendapat saya. Jaminan yang munasabah adalah satu tahap jaminan yang tinggi, tetapi bukan satu jaminan bahawa audit yang dijalankan mengikut *The International Standards of Supreme Audit Institutions* akan sentiasa mengesan salah nyata yang ketara apabila ia wujud. Salah nyata boleh wujud daripada fraud atau kesilapan dan dianggap ketara sama ada secara individu atau agregat sekiranya boleh dijangkakan dengan munasabah untuk mempengaruhi keputusan ekonomi yang dibuat oleh pengguna berdasarkan penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada pengauditan mengikut *The International Standards of Supreme Audit Institutions*, saya menggunakan pertimbangan profesional dan mengekalkan keraguan profesional sepanjang pengauditan. Saya juga:

- a. Mengetahui pasti dan menilai risiko salah nyata ketara dalam penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, merangka dan melaksanakan prosedur audit yang responsif terhadap risiko berkenaan serta mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian untuk memberikan asas kepada pendapat saya. Risiko untuk tidak mengesan salah nyata ketara akibat daripada fraud adalah lebih tinggi daripada kesilapan kerana fraud mungkin melibatkan pakatan, pemalsuan, ketinggalan yang disengajakan, gambaran yang salah, atau mengatasi kawalan dalaman.
- b. Memahami kawalan dalaman yang relevan untuk merangka prosedur audit yang bersesuaian tetapi bukan untuk menyatakan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan.
- c. Menilai kesesuaian dasar perakaunan yang diguna pakai dan kemunasabahan anggaran perakaunan dan pendedahan yang berkaitan oleh Pihak Berkuasa.
- d. Membuat kesimpulan terhadap kesesuaian penggunaan asas perakaunan untuk usaha berterusan oleh Pihak Berkuasa dan berdasarkan bukti audit yang diperoleh, sama ada wujudnya ketidakpastian ketara yang berkaitan dengan peristiwa atau keadaan yang mungkin menimbulkan keraguan yang signifikan terhadap keupayaan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah atau Kumpulan sebagai satu usaha berterusan. Jika saya membuat kesimpulan bahawa ketidakpastian ketara wujud, saya perlu melaporkan dalam Laporan Juruaudit terhadap pendedahan yang berkaitan dalam penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan atau, jika pendedahan tersebut tidak mencukupi, pendapat saya akan diubah. Kesimpulan saya dibuat berdasarkan bukti audit yang diperoleh sehingga tarikh Laporan Juruaudit.
- e. Menilai sama ada keseluruhan persembahan termasuk pendedahan penyata kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan Kumpulan memberi gambaran yang saksama.
- f. Mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian berkaitan maklumat kewangan entiti dan aktiviti perniagaan dalam Kumpulan untuk memberikan pendapat terhadap Penyata Kewangan Kumpulan. Saya bertanggungjawab untuk hala tuju, pengawasan dan pelaksanaan pengauditan kumpulan. Saya hanya bertanggungjawab terhadap pendapat saya.

Laporan Mengenai Keperluan Perundangan dan Peraturan Lain

Berdasarkan keperluan Akta 85 Tahun 1972 dan Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952, saya juga melaporkan perkara berikut:

- a. Pada pendapat saya, rekod perakaunan dan rekod lain yang dikehendaki Akta untuk disimpan oleh Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan subsidiarinya yang mana kami telah bertindak sebagai juruaudit telah disimpan dengan sempurna menurut peruntukan Akta.
- b. Saya telah mempertimbangkan akaun dan Laporan Juruaudit bagi semua subsidiari yang tidak diaudit oleh saya seperti yang dinyatakan dalam Nota 8 kepada penyata kewangan yang telah dimasukkan dalam akaun disatukan.
- c. Saya berpuas hati bahawa akaun subsidiari yang disatukan dengan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dalam bentuk dan kandungan yang sesuai dan teratur bagi tujuan penyediaan penyata kewangan Kumpulan dan saya juga telah menerima maklumat dan penjelasan yang memuaskan sebagaimana yang dikehendaki bagi tujuan tersebut.
- d. Laporan Juruaudit ke atas akaun subsidiari tidak mengandungi sebarang teguran atau pemerhatian yang boleh menjejaskan penyata kewangan.

Hal-hal Lain

- a. Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah hendaklah melaporkan angka beraudit bagi subsidiari dan bersekutu bagi memberikan gambaran yang benar dan saksama. Semasa penyediaan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah bagi tahun berakhir 31 Disember 2018, angka Kumpulan telah mengambil kira keuntungan syarikat bersekutu yang belum beraudit sedangkan Penyata Kewangan yang beraudit mencatatkan kerugian.

- b. Laporan ini dibuat untuk Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah dan bukan untuk tujuan lain. Saya tidak bertanggungjawab terhadap pihak lain bagi kandungan laporan ini.

(DATO' NIK AZMAN BIN NIK ABDUL MAJID)
KETUA AUDIT NEGARA
MALAYSIA

PUTRAJAYA

19 SEPTEMBER 2019

Pengakuan oleh Ahli Pihak Berkuasa

Kami, masing-masing, Haji Rosely Bin Kusip dan Dato' Wan Ahmad Shabri Zainuddin bin Wan Mohamad yang merupakan Pengerusi dan salah seorang Ahli Pihak Berkuasa bagi Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA), dengan ini menyatakan bahawa, pada pendapat Ahli Pihak Berkuasa, penyata kewangan yang mengandungi penyata kedudukan kewangan, penyata pendapatan komprehensif, penyata perubahan ekuiti dan penyata aliran tunai RISDA dan Kumpulan berserta dengan nota-nota kepada penyata kewangan di dalamnya, adalah disediakan menurut piawaian perakaunan yang diluluskan di Malaysia bagi memberikan pandangan yang benar dan saksama berkenaan kedudukan kewangan RISDA dan Kumpulan pada 31 Disember 2018 dan hasil kendaliannya serta aliran tunainya bagi tahun kewangan berakhir pada tarikh tersebut.

Bagi pihak ahli pihak berkuasa,

HAJI ROSELY BIN KUSIP

Pengerusi Pihak Berkuasa

Bagi pihak ahli pihak berkuasa,

DATO' WAN AHMAD SHABRI
ZAINUDDIN BIN WAN MOHAMAD

Ketua Pengarah /Ahli Pihak Berkuasa

30 APR 2019

Tarikh:

Kuala Lumpur

Pengakuan oleh Pegawai Utama Yang Bertanggungjawab ke atas Pengurusan Kewangan

Saya, Haniza Bt Ab Shukor, pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA), dengan ikhlasnya mengakui bahawa penyata kedudukan kewangan, penyata pendapatan komprehensif, penyata perubahan ekuiti dan penyata aliran tunai RISDA dan Kumpulan berserta dengan nota-nota kepada penyata kewangan adalah sebaik-baik di dalam pengetahuan dan kepercayaan saya, adalah betul dan saya membuat ikrar ini dengan sebenarnya mempercayai bahawa ianya adalah benar dan atas kehendak-kehendak Akta Akuan Berkanun 1960.

Sebenarnya dan sesungguhnya)
diakui oleh penama di atas)
di KUALA LUMPUR)
pada ²⁹ haribulan ⁴ 2019)

HANIZA BT AB SHUKOR
Pengarah Kewangan Dan Belanjawan

Di hadapan saya:

G1-1-2, Ground Floor, Menara 1 Dutamas,
Solaris Dutamas, No. 1, Jalan Dutamas 1,
50480 KUALA LUMPUR, MALAYSIA.

Penyata Kedudukan Kewangan

Pada 31 Disember 2018

		Kumpulan		RISDA	
	Nota	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)
Aset Bukan Semasa					
Hartanah, loji dan peralatan	5	816,124,370	834,052,476	745,099,651	766,890,604
Hartanah pelaburan	6	3,375,648	3,456,019	-	-
Tanah dipegang untuk pembangunan hartanah	7	4,816,381	7,697,007	-	-
Pelaburan dalam syarikat-syarikat subsidiari	8	-	-	93,930,479	103,662,942
Pelaburan dalam syarikat-syarikat bersekutu	9	10,485,351	10,261,508	12,652,999	12,652,999
Pelaburan lain	10	19,440,739	25,849,115	18,300,000	19,100,282
Jumlah terhutang oleh syarikat-syarikat subsidiari	11	-	-	53,403,115	49,661,844
Pinjaman kakitangan	12	191,716,827	174,018,313	158,864,189	141,948,814
Aset cukai tertunda	13	226,072	226,072	-	-
		1,046,185,388	1,055,560,510	1,082,250,433	1,093,917,485
Aset Semasa					
Aset biologi, pada nilai saksama	14	19,053,040	21,968,875	19,053,040	21,968,875
Inventori	15	121,795,718	127,193,907	59,359,214	61,772,781
Pelaburan lain	10	8,080,995	-	8,080,995	-
Belum terima dagangan	16	154,004,980	276,063,780	38,749,712	54,193,537
Belum terima lain dan deposit	17	305,639,376	301,979,240	176,212,877	182,028,089
Jumlah terhutang oleh syarikat-syarikat subsidiari	11	-	-	85,218,209	153,314,745
Pinjaman kakitangan	12	255,218	213,438	255,218	213,438
Pulangan cukai		6,393,252	5,154,659	-	-
Simpanan tetap	18	1,616,218,047	1,813,093,795	1,482,150,643	1,677,761,398
Wang di bank dan di tangan		50,486,791	59,455,323	23,957,622	24,682,389
		2,281,927,417	2,605,123,017	1,893,037,530	2,175,935,252
Liabiliti Semasa					
Overdraf bank	19	39,616,406	14,964,852	-	-
Belum bayar dagangan	20	59,257,740	91,167,673	7,013,871	5,678,435
Belum bayar lain	21	458,163,208	356,689,359	248,659,874	114,220,216
Hasil diterima terdahulu		484,988	848,792	484,988	848,792
Jumlah terhutang kepada syarikat-syarikat subsidiari	11	-	-	11,317,317	159,301,761
Pemiutang sewabeli dan pajakan	22	2,763,232	2,248,588	-	-
Pinjaman berjangka	23	-	2,000,000	-	-
Ganjaran persaraan kakitangan	24	6,023,555	4,744,134	6,023,555	4,744,134
Peruntukan cukai		2,149,554	3,689,396	-	-
Zakat perniagaan		180,000	535,460	-	-
		568,638,683	476,888,254	273,499,605	284,793,338
Aset Semasa Bersih					
		1,713,288,734	2,128,234,763	1,619,537,925	1,891,141,914
		2,759,474,122	3,183,795,273	2,701,788,358	2,985,059,399

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Kedudukan Kewangan (sambungan)

Pada 31 Disember 2018

	Nota	Kumpulan		RISDA	
		2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)
Ekuiti					
Kumpulan Wang RISDA/					
Keuntungan Terkumpul	25	2,290,610,978	2,438,723,569	2,254,544,811	2,262,292,597
Tabung Amanah Pembangunan					
Modal Insan	26	2,522,390	2,297,097	2,522,390	2,297,097
Tabung Wang Pusingan	27	225,773,650	225,773,650	225,773,650	225,773,650
Tabung Tanam Semula Estet					
RISDA	28	45,727,039	45,220,935	45,727,039	45,220,935
Rizab Modal	29	5,000,000	6,992,900	-	-
Rizab Nilai Saksama		275,373	313,319	-	-
Kepentingan Bukan Kawalan		4,896,873	3,671,222	-	-
		2,574,806,303	2,722,992,692	2,528,567,890	2,535,584,279
Liabiliti bukan semasa					
Geran kerajaan tertunda	30	-	362,812	-	-
Pemiutang sewabeli dan pajakan	22	6,254,969	4,615,875	-	-
Pinjaman berjangka	23	-	83,995	-	-
Ganjaran persaraan kakitangan	24	22,575,109	22,205,060	22,575,109	22,205,060
Liabiliti cukai tertunda	13	192,382	1,264,779	-	-
Deposit Sekuriti		5,000,000	5,000,000	-	-
Wang Amanah KPLB	31	150,645,359	427,270,060	150,645,359	427,270,060
		184,667,819	460,802,581	173,220,468	449,475,120
		2,759,474,122	3,183,795,273	2,701,788,358	2,985,059,399

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Pendapatan Komprehensif

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

	Nota	Kumpulan		RISDA	
		2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)
Pendapatan	32	1,619,069,199	1,838,481,622	1,196,928,572	1,351,670,505
Pendapatan operasi lain	33	136,205,912	163,792,566	121,564,743	131,730,059
Perubahan dalam inventori benih-benih tanaman/ternakan		(10,883,661)	(990,484)	(9,628,588)	-
Bahan mentah dan barang gunaan yang digunakan		(201,052,400)	(365,579,366)	(120,524,998)	(149,421,207)
Pembelian barangan perniagaan		(334,287,898)	(158,584,349)	-	-
Yuran dan imbuhan pengarah	34	(3,722,254)	(3,618,488)	(495,275)	(767,492)
Kos kakitangan	35	(292,562,087)	(297,145,938)	(215,558,755)	(214,405,998)
Susutnilai hartanah, loji dan peralatan		(56,981,915)	(57,780,112)	(49,275,937)	(49,806,503)
Susutnilai hartanah pelaburan		(80,371)	(79,440)	-	-
Kerugian bersih rosotnilai aset kewangan		6,427,920	-	-	-
Perbelanjaan operasi lain	36	(803,082,040)	(968,136,281)	(899,236,984)	(959,533,567)
Lebihan daripada operasi		59,050,405	150,359,730	23,772,778	109,465,797
Kos kewangan	37	(4,771,423)	(969,758)	-	(59,758)
Bahagian keuntungan/(kerugian) syarikat bersekutu		223,843	(4,326,965)	-	-
Lebihan sebelum pengagihan keuntungan RTBB		54,502,825	145,063,007	23,772,778	109,406,039
Agihan keuntungan RTBB		(23,461,801)	(27,399,287)	(23,461,801)	(21,170,575)
Lebihan sebelum cukai		31,041,024	117,663,720	310,977	88,235,464
Cukai	38	(10,211,643)	(14,445,374)	(2,400,000)	(2,400,000)
Zakat perniagaan		(2,348,809)	(4,807,588)	(1,601,563)	(3,694,461)
Lebihan/(Defisit) tahun semasa		18,480,572	98,410,758	(3,690,586)	82,141,003

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Pendapatan Komprehensif (sambungan)

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

Nota	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)
Pendapatan komprehensif lain, selepas cukai:-				
<i>Perkara yang tidak akan diklasifikasikan semula kepada untung atau rugi</i>				
Perubahan nilai saksama pelaburan ekuiti melalui pendapatan komprehensif lain	(37,946)	-	-	-
<i>Perkara yang akan atau mungkin diklasifikasikan semula kepada untung atau rugi</i>				
Perubahan nilai saksama aset kewangan sedia-dijual	-	(304,093)	-	-
Pendapatan komprehensif lain tahun semasa	(37,946)	(304,093)	-	-
Jumlah pendapatan komprehensif tahun semasa	18,442,626	98,106,665	(3,690,586)	82,141,003
Lebihan/(Defisit) tahun semasa diagihkan kepada:				
Pemegang ekuiti	17,254,921	98,502,066	(3,690,586)	82,141,003
Kepentingan tak kawal	1,225,651	(91,308)	-	-
	18,480,572	98,410,758	(3,690,586)	82,141,003
Jumlah pendapatan komprehensif diagihkan kepada:				
Pemegang ekuiti	17,216,975	98,197,973	(3,690,586)	82,141,003
Kepentingan tak kawal	1,225,651	(91,308)	-	-
	18,442,626	98,106,665	(3,690,586)	82,141,003

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

Kumpulan (dinyatakan semula)	Keuntungan Terkumpul RM	Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan RM	Tabung Wang Pusingan RM	Tabung Tanam Semula Estet RISDA RM	Jumlah ekuiti RM
Pada 1 Januari 2017, <i>Seperti yang dinyatakan sebelumnya</i>					
Pelarasan tahun lepas	2,437,772,289 (89,836,478)	2,493,543 -	225,773,650 -	37,310,181 -	2,709,069,975 (89,939,378) 2,712,832,505 (89,939,378)
Pada 1 Januari 2017, <i>seperti dinyatakan semula</i>					
Pengurangan nilai saksama	2,347,935,811	2,493,543	225,773,650	37,310,181	2,619,130,597 2,622,893,127
aset kewangan selain dari nilai saksama melalui untung rugi	-	-	-	-	(304,093)
Pendapatan Komprehensif lain tahun semasa	-	-	-	-	(304,093)
Untung/(rugi) tahun semasa	98,502,066	-	-	-	98,502,066 98,410,758
Jumlah pendapatan komprehensif tahun semasa	98,502,066	-	-	-	98,197,973 98,106,665
Caruman dari/pembahagian kepada:-					
Pindahan rizab	(7,714,308)	(196,446)	-	7,910,754	1,992,900 1,992,900
Baki pada 31 Disember 2017	2,438,723,569	2,297,097	225,773,650	45,220,935	2,719,321,470 2,722,992,692

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti (sambungan)

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

Kumpulan	Keuntungan Terkumpul RM	Tabung Amanah		Tabung Wang Pusingan RM	Tabung Tanam Semula RM		Jumlah ekuiti RM
		Pembangunan Modal Insan RM	Estet RISDA RM				
Pada 1 Januari 2018							
<i>Seperti yang dinyatakan sebelumnya</i>							
Pelaran tahun lepas	2,553,185,279	2,297,097	45,220,935	225,773,650	2,833,783,180	2,837,454,402	
Kesan penggunaan MFRS 9	(114,461,710)	-	-	-	(114,461,710)	(114,461,710)	
	(166,629,015)	-	-	-	(166,629,015)	(166,629,015)	
<i>Seperti yang dinyatakan semula</i>	2,272,094,554	2,297,097	45,220,935	225,773,650	2,552,692,455	2,556,363,677	
Pengurangan nilai saksama							
aset kewangan selain dari nilai	-	-	-	-	(37,946)	(37,946)	
saksama melalui untung rugi							
Pendapatan Komprehensif lain							
tahun semasa	-	-	-	-	(37,946)	(37,946)	
Untung/(rugi) tahun semasa	17,254,921	-	-	-	17,254,921	18,480,572	
Jumlah pendapatan komprehensif							
tahun semasa	17,254,921	-	-	-	17,216,975	18,442,626	
Caruman dari/pembahagian kepada:-							
Pindahan rizab	1,261,503	225,293	506,104	-	-	-	
Baki pada 31 Disember 2018	2,290,610,978	2,522,390	45,727,039	225,773,650	2,569,909,430	2,574,806,303	

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

RISDA (dinyatakan semula)	Tabung Amanah			Tabung Tanam		Jumlah ekuiti
	Keuntungan Terkumpul RM	Pembangunan Modal Insan RM	Tabung Wang Pusingan RM	Estet RISDA RM	Jumlah RM	
Pada 1 Januari 2017						
<i>Seperti yang dinyatakan sebelumnya</i>	2,279,376,250	2,493,543	225,773,650	37,310,181	2,544,953,624	2,544,953,624
Pelarasan tahun lepas	(91,510,348)	-	-	-	(91,510,348)	(91,510,348)
Pada 1 Januari 2017						
<i>Seperti yang dinyatakan semula</i>	2,187,865,902	2,493,543	225,773,650	37,310,181	2,453,443,276	2,453,443,276
Untung dan jumlah pendapatan komprehensif tahun semasa	82,141,003	-	-	-	82,141,003	82,141,003
Pindahan rizab	(7,714,308)	(196,446)	-	7,910,754	-	-
Baki pada 31 Disember 2017	2,262,292,597	2,297,097	225,773,650	45,220,935	2,535,584,279	2,535,584,279

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata Perubahan Dalam Ekuiti (sambungan)

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

RISDA

	Keuntungan Terkumpul	Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan	Tabung Wang Pusingan	Estet RISDA	Tabung Tanam Semula	Jumlah	Jumlah ekuiti
	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Pada 1 Januari 2018							
<i>Seperti yang dinyatakan sebelumnya</i>							
Pelarasan tahun lepas	2,378,191,330	2,297,097	225,773,650	45,220,935	2,651,483,012	2,651,483,012	
	(115,898,733)	-	-	-	(115,898,733)	(115,898,733)	
Kesan penggunaan MFRS 9	(3,325,803)	-	-	-	(3,325,803)	(3,325,803)	
Pada 1 Januari 2018							
<i>Seperti yang dinyatakan semula</i>							
Defisit dan jumlah kerugian komprehensif tahun semasa	2,258,966,794	2,297,097	225,773,650	45,220,935	2,532,258,476	2,532,258,476	
	(3,690,586)	-	-	-	(3,690,586)	(3,690,586)	
Pindahan rizab	(731,397)	225,293	-	506,104	-	-	
Baki pada 31 Disember 2018	2,254,544,811	2,522,390	225,773,650	45,727,039	2,528,567,890	2,528,567,890	

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini

Penyata Aliran Tunai

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

Nota	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)
ALIRAN TUNAI				
DARIPADA AKTIVITI OPERASI				
Lebihan sebelum cukai	31,041,024	117,663,720	310,977	88,235,464
Pelarasan untuk :-				
Geran belanja mengurus	(188,955,400)	(200,000,000)	(188,955,400)	(200,000,000)
Geran belanja pembangunan diiktiraf	(345,010,000)	(358,806,200)	(345,010,000)	(358,806,200)
Pendapatan dividen	(9,761,007)	(119,606)	(8,939,406)	6,068,712
Keuntungan jualan pelaburan lain	(103,765)	-	-	-
Pendapatan faedah	(71,797,144)	(77,505,212)	(65,504,564)	56,100,641
Keuntungan jualan hartanah, loji dan peralatan	(1,291,751)	(60,317)	(60,365)	(51,954)
Perubahan nilai saksama melalui untung atau rugi	(972,624)	-	-	-
Pemulihan peruntukan hutang ragu	(126,079)	8,088,601	-	-
Rosot nilai aset kewangan	(6,427,920)	682,979	-	59,758
Peruntukan ganjaran persaraan	5,981,670	(9,297,334)	5,450,153	(10,072,903)
Susutnilai hartanah, loji dan peralatan	56,981,915	57,780,112	49,275,937	49,806,503
Susutnilai hartanah pelaburan	80,371	79,440	-	-
Kerugian nilai saksama aset biologi	2,915,835	759,923	2,915,835	500,035
Kerugian jualan hartanah, loji dan peralatan	-	(1,131,504)	-	-
Agihan RTBB	23,461,801	27,399,287	23,461,801	21,170,575
Inventori dihapusira	185,095	713,857	185,095	713,857
Hartanah, loji dan peralatan dihapusira	9,501	603,172	-	-
Pelaburan lain dihapus kira	-	2,326,965	-	-
Rosot nilai pelaburan dalam subsidiari	-	-	11,822,463	-
Hapus kira aset biologi	-	2,874,103	-	-
Perbelanjaan faedah	4,771,423	-	-	-
Bahagian kerugian syarikat bersekutu	(223,843)	-	-	-
	(499,240,897)	(427,948,014)	(515,047,473)	(346,275,512)
Perubahan dalam modal kerja :-				
Jumlah terhutang oleh syarikat-syarikat subsidiari	-	-	(3,741,271)	-
Inventori	5,213,094	(21,674,862)	2,228,472	(23,863,879)
Belum terima dagangan	-	-	15,443,825	(1,638,981)
Belum terima lain dan deposit	(41,676,353)	14,261,493	2,489,409	79,425,188
Jumlah terhutang oleh syarikat subsidiari	-	-	68,096,536	12,573,621
Belum bayar dagangan	(31,909,933)	23,272,013	1,335,436	(6,139,973)
Belum bayar lain	101,110,046	(15,152,608)	134,075,854	(46,667,797)
Wang Amanah KPLB	(276,624,701)	(39,557,587)	(276,624,701)	(35,328,101)
Jumlah terhutang kepada subsidiari	-	-	(147,984,444)	-
Tunai bersih (digunakan untuk)/dijana daripada aktiviti operasi	(743,128,744)	(466,799,565)	(719,728,357)	(367,915,434)

Penyata Aliran Tunai (sambungan)

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

Nota	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)
Bayaran manfaat pekerja jangka panjang	(4,332,200)	(3,791,080)	(3,800,683)	(4,050,969)
Bayaran cukai dalam tahun semasa	(14,062,475)	(14,951,433)	(2,400,000)	-
Zakat perniagaan	(2,704,269)	(696,431)	(1,601,563)	(3,694,461)
Dividen diterima	9,761,007	119,606	8,939,406	(6,068,712)
Geran belanja mengurus diterima	188,955,400	200,000,000	188,955,400	200,000,000
Pendapatan faedah diterima	71,797,144	77,505,212	65,504,564	(56,100,641)
Faedah dibayar	(4,771,423)	-	-	-
Agihan keuntungan RTBB	(23,461,801)	(27,399,287)	(23,461,801)	(21,170,575)
Pinjaman kakitangan diberi tahun semasa	(20,140,872)	(19,418,035)	(16,957,155)	(16,316,818)
Bayaran semula Pinjaman kakitangan di tahun semasa	2,400,578	-	-	-
Pembayaran perbelanjaan tumbuhan penghasil	-	(3,791,080)	-	(4,050,969)
Tunai bersih (digunakan untuk)/dijana daripada aktiviti operasi	(539,687,656)	(259,222,093)	(504,550,190)	(279,368,579)
ALIRAN TUNAI				
DARIPADA AKTIVITI PELABURAN				
Hartanah, loji dan peralatan :				
Pembelian *	(42,141,503)	(88,794,375)	(28,106,499)	(79,110,275)
Terimaan dari pelupusan	8,772,270	663,489	681,880	-
Jualan pembangunan hartanah	2,880,626	-	-	-
Tambahan pelaburan dalam :				
Syarikat subsidiari	-	1,890,000	(2,090,000)	-
Syarikat bersekutu	-	-	-	(6,994,109)
Jualan pelaburan dalam syarikat bersekutu	-	-	-	(2,000,000)
Pelaburan lain	(634,176)	(6,930,601)	(7,280,713)	(2,550,000)
Tunai bersih (digunakan untuk) aktiviti pelaburan	(31,122,783)	(93,171,487)	(36,795,332)	(90,654,384)
ALIRAN TUNAI				
DARIPADA AKTIVITI PEMBIAYAAN				
Dividen dibayar	-	(21,103,061)	-	(21,103,061)
Pembiayaan pemiutang sewa beli dan pajakan	-	5,380,185	-	-
Dividen dibayar kepada pemegang saham tak kawal	-	27,399,287	-	21,170,575
Geran pembangunan diterima	345,010,000	358,806,200	345,010,000	358,806,200
Bayaran geran kepada subsidiari	(362,812)	-	-	-
Bayaran sewa beli dalam tahun semasa	(2,248,588)	(6,864,463)	-	-
Kos kewangan dibayar	-	(682,979)	-	(59,758)
Amanah Pembangunan Modal Insan dan Tabung Tanam Semula Estet	-	7,910,754	-	7,714,308
Bayaran balik pinjaman	(2,083,995)	(1,650,000)	-	-
Tunai bersih (digunakan untuk)/dijana daripada aktiviti pembiayaan	340,314,605	369,195,923	345,010,000	366,528,264

Penyata Aliran Tunai (sambungan)

Bagi Tahun Kewangan Berakhir 31 Disember 2018

Nota	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)	2018 RM	2017 RM (dinyatakan semula)
PERTAMBAHAN BERSIH DALAM TUNAI DAN TUNAI SETARA	(230,495,834)	20,593,423	(196,335,522)	556,270
TUNAI DAN TUNAI SETARA PADA AWAL TAHUN	1,857,184,266	1,836,590,843	1,702,443,787	1,701,887,517
TUNAI DAN TUNAI SETARA PADA AKHIR TAHUN	1,626,688,432	1,857,184,266	1,506,108,265	1,702,443,787
TUNAI DAN TUNAI SETARA TERDIRI DARIPADA:				
Simpanan tetap	18	1,616,218,047	1,813,093,795	1,482,150,643
Tunai dan baki di bank		50,486,791	59,455,323	23,957,622
Overdraf bank	19	(39,616,406)	(14,964,852)	-
		1,627,088,432	1,857,584,266	1,506,108,265
Simpanan tetap dicagarkan		(400,000)	(400,000)	-
		1,626,688,432	1,857,184,266	1,506,108,265

* Termasuk dalam penambahan hartanah, loji dan peralatan di peringkat Kumpulan adalah pembelian aset tetap melalui sewa beli sebanyak RM 4,402,326 (2017:RM13,000) yang tidak melibatkan aliran tunai

Nota-nota yang dilampirkan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

1. KEGIATAN-KEGIATAN UTAMA

Kumpulan bergiat di dalam pentadbiran Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula), mengurus dan mengendalikan rancangan-rancangan yang disediakan dan diluluskan di bawah peruntukan Bahagian III, Ordinan Kumpulan Wang (Penanaman Semula) 1952, merancang dan melaksana segala inovasi bagi sektor pekebun kecil, perniagaan pertanian, perkhidmatan broker insurans, perkhidmatan keselamatan, perkhidmatan pengangkutan, perkhidmatan pengurusan di bawah operasi bengkel dan pembangunan hartanah secara usahasama.

Kegiatan-kegiatan utama RISDA ialah mentadbir Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) yang ditubuhkan di bawah Seksyen 3 Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952, mengurus dan mengendalikan rancangan-rancangan yang disediakan dan diluluskan di bawah peruntukan Bahagian III, Ordinan Kumpulan Wang Perusahaan Getah (Penanaman Semula) 1952 dan merancang dan melaksana segala inovasi bagi sektor pekebun-pekebun kecil.

Kegiatan utama syarikat-syarikat subsidiari dinyatakan dalam Nota 8.

Tiada perubahan yang ketara ke atas kegiatan utama Kumpulan dan RISDA sepanjang tahun kewangan semasa.

Penyata Kewangan RISDA bagi tahun berakhir 31 Disember 2018 telah diluluskan oleh pihak berkuasa secara edaran pada 30 April 2019.

2. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN

2.1 Asas Penyediaan

Penyata kewangan Kumpulan dan RISDA telah disediakan menurut Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (*MFRSs – Malaysian Financial Reporting Standards*) dan Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa (*IFRSs – International Financial Reporting Standards*).

2.2 Perubahan dalam dasar-dasar perakaunan

Polisi perakaunan Kumpulan dan RISDA telah digunakan secara konsisten dengan yang digunakan sebelumnya kecuali yang berikut:-

Pada 1 Januari 2018, Kumpulan dan RISDA menerima pakai pindaan MFRS berikut yang mandatori untuk pemakaian bagi tahun kewangan bermula pada atau selepas 1 Januari 2018.

- MFRS 9, Instrumen Kewangan
- MFRS 15, Pendapatan daripada Kontrak dengan Pelanggan
- Pindaan kepada MFRS 2, Klasifikasi dan Pengukuran Transaksi Pembayaran berasaskan Saham
- Pindaan kepada MFRS 128, Pelaburan di dalam Syarikat Bersekutu dan Usahasama
- Pindaan kepada MFRS 140, Pindahan Pelaburan Hartanah
- Tafsiran IC 22, Transaksi Matawang Asing dan Pertimbangan Awal

Polisi perakaunan Kumpulan dan RISDA perlu diubah dan pelarasan secara restropektif dibuat berikutan dengan pemakaian MFRS 9. Perkara ini dinyatakan di dalam Nota 3. Kebanyakan pindaan lain yang tertera di atas tidak memberi kesan kepada amaun yang diiktiraf dalam tahun terdahulu dan dijangka tidak memberi kesan besar kepada tempoh semasa atau akan datang.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

2. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

2.2 Perubahan dalam dasar-dasar perakaunan (sambungan)

Piawaian yang telah dikeluarkan tetapi belum efektif

Berikut adalah piawaian perakaunan, pindaan dan tafsiran yang telah diterbitkan oleh Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia (“MASB”) tetapi belum lagi efektif dan belum diterima pakai oleh Kumpulan dan RISDA.

Efektif untuk tempoh tahunan bermula atau selepas 1 Januari 2019

- MFRS 16, Pajak
- Pindaan kepada MFRS 3, Penambahbaikan tahunan kepada kitaran MFRS 2015 – 2017
- Pindaan kepada MFRS 9, Ciri-ciri Prabayar dengan Pampasan Negatif
- Pindaan kepada MFRS 11, Penambahbaikan tahunan kepada kitaran MFRS 2015 – 2017
- Pindaan kepada MFRS 112, Penambahbaikan tahunan kepada kitaran MFRS 2015 – 2017
- Pindaan kepada MFRS 123, Kos Pinjaman
- Pindaan kepada MFRS 128, Kepentingan Jangka Panjang dalam Syarikat Bersekutu dan Usahasama
- Tafsiran IC 23, Ketidakpastian mengenai Kaedah Perakaunan Cukai Pendapatan

Efektif untuk tempoh tahunan bermula atau selepas 1 Januari 2020

- *Amendment to MFRS 3, Definition of a Business*
- *Amendment to MFRS 101, Definition of Material*
- *Amendment to MFRS 108, Definition of Material*

Efektif untuk tempoh tahunan bermula atau selepas 1 Januari 2021

- MFRS 17, Kontrak Insurans

Kumpulan dan RISDA akan menerima pakai pemakluman di atas, yang mana berkenaan, apabila menjadi efektif untuk tempoh tahunan masing-masing. Pemakaian awal piawaian perakaunan, pindaan atau tafsiran dijangka tidak memberi kesan secara matan kepada tempoh semasa dan penyata kewangan terdahulu kecuali yang berikut:-

MFRS 16 - Pajak

MFRS 16 menggantikan panduan untuk :-

- MFRS 117, Pajak
- *IC Interpretation 4, Determining whether an Arrangement contains a Lease*
- *IC Interpretation 115, Operating Leases – Incentives dan*
- *IC Interpretation 127, Evaluating the Substance of Transactions Involving the Legal Form of a Lease.*

MFRS 16 memperkenalkan satu model perakaunan untuk pajak yang terkandung di dalam lembaran imbalan. Penerima pajak mengiktiraf aset hak mengguna mewakili hak menggunakan aset mendasari dan liabiliti pajak yang mewakili obligasi penerima pajak untuk membuat bayaran. Terdapat pengecualian pengiktirafan untuk pajak jangka pendek dan pajak nilai rendah. Perakaunan untuk pemberi pajak masih kekal sama dengan piawaian semasa yang mengklasifikasikan sebagai pajak kewangan atau operasi.

Kumpulan dan RISDA sedang menaksir kesan kewangan yang mungkin timbul dari pemakaian MFRS 16.

2.3 Fungsi dan Pembentangan Matawang

Penyata kewangan Kumpulan dan RISDA telah dinyatakan dalam Ringgit Malaysia (RM) yang merupakan matawang fungsian Kumpulan dan RISDA.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

2. ASAS PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN (SAMBUNGAN)

2.4 Penggunaan Pertimbangan, Anggaran dan Andaian

Penyediaan penyata kewangan yang mematuhi MFRS memerlukan pihak pengurusan untuk membuat pertimbangan, anggaran dan andaian yang memberi kesan kepada penggunaan polisi perakaunan dan jumlah aset-aset, liabiliti, pendapatan dan perbelanjaan. Walaupun anggaran dan pandangan adalah berdasarkan pengetahuan terbaik namun demikian keputusan sebenar mungkin berbeza.

Anggaran dan andaian mendasari disemak secara berterusan. Perbezaan akibat semakin kepada anggaran perakaunan diiktiraf dalam tempoh di mana anggaran disemak dan dalam mana-mana tempoh yang berkenaan.

Tiada perkara signifikan melibatkan ketidakpastian anggaran dan pertimbangan kritikal dalam mengguna pakai polisi perakaunan yang mempunyai kesan signifikan kepada amaun yang diiktiraf di penyata kewangan selain daripada yang dinyatakan seperti berikut:-

a. Penilaian Hartanah Pelaburan

Taksiran nilai saksama bagi hartanah pelaburan diperoleh dengan merujuk kepada bukti pasaran harga transaksi untuk hartanah yang sama dan dilakukan oleh penilai berkecualan profesional yang diiktiraf dan bersesuaian serta memiliki pengalaman terkini berkenaan lokasi dan kategori hartanah yang dinilai.

b. Cukai Tertunda Dan Cukai Pendapatan

Kumpulan adalah tertakluk kepada pelbagai bidang penguatkuasaan cukai pendapatan dan pertimbangan yang menyeluruh diperlukan dalam menganggarkan peruntukan cukai pendapatan. Terdapat banyak transaksi dan tafsiran undang-undang yang mana hasil akhirnya tidak ditetapkan sehingga diketahui kemudian. Liabiliti cukai diiktiraf berdasarkan anggaran cukai tambahan yang akan dibayar. Proses anggaran termasuk mendapatkan nasihat mengenai cara pengendalian cukai, di mana berkenaan.

Dalam keadaan di mana tanggungan akhir cukai berbeza dengan amaun yang pada mulanya dicatatkan, perbezaan tersebut akan memberi kesan kepada cukai pendapatan dan peruntukan cukai tertunda dalam tempoh di mana taksiran cukai disemak semula atau tanggungan akhir ditetapkan.

c. Gantian Cuti Rehat

Nilai semasa obligasi gantian cuti rehat merujuk kepada anggaran perkiraan cuti rehat terkumpul layak dibayar sebagai balasan apabila kakitangan bersara bagi kumpulan kakitangan tertentu yang masih berkhidmat pada akhir tahun kewangan. Anggaran adalah berdasarkan gaji semasa kakitangan pada akhir tahun kewangan.

d. Rosot Nilai Aset Kewangan Pinjaman, Pembiayaan dan Dagangan Belum Terima

Semakan dibuat ke atas Pinjaman, Pembiayaan dan Dagangan belum terima secara individu dan kolektif pada setiap tarikh pelaporan untuk menilai sama ada rosot nilai perlu direkodkan ke untung atau rugi. Anggaran-anggaran yang perlu dipertimbangkan adalah risiko kemungkiran dan jangkaan kadar kerugian. Kumpulan dan RISDA menggunakan pertimbangan dalam membuat andaian dan pemilihan input untuk pengiraan rosot nilai berdasarkan sejarah terdahulu, keadaan pasaran semasa dan juga anggaran berpandangan ke hadapan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING

Polisi-polisi perakaunan berikut telah digunakan secara konsisten dalam tempoh tahun kewangan yang dibentangkan di dalam penyata kewangan melainkan jika dinyatakan sebaliknya.

Lanjutan dari pemakaian MFRS 9 Instrumen Kewangan dan MFRS 15 Pendapatan daripada Kontrak dengan Pelanggan pindaan dibuat kepada polisi perakaunan berikut:-

- Instrumen kewangan;
- Pendapatan; dan
- Rosot nilai.

Kesan perubahan dinyatakan pada Nota 46 .

3.1 Asas Penyatuan

Penyata kewangan disatukan mengandungi penyata kewangan RISDA dan syarikat subsidiari yang disediakan sehingga akhir tahun kewangan. Penyata Kewangan subsidiari disediakan pada tarikh laporan yang sama dengan RISDA serta menggunakan dasar perakaunan yang konsisten untuk transaksi dan peristiwa yang mempunyai keadaan yang sama.

Syarikat subsidiari disatukan dari tarikh Kumpulan memperoleh kawalan dan terus disatukan sehingga ke tarikh kawalan tersebut tamat. Untuk menyediakan penyata kewangan yang disatukan, semua baki antara syarikat, keuntungan dan perbelanjaan serta keuntungan atau kerugian tidak direalisasi yang terhasil daripada baki transaksi antara syarikat dihapuskan sepenuhnya.

Keuntungan tidak nyata daripada transaksi antara Kumpulan dan entiti kawalan bersama dihapuskan setakat mana kepentingan milik Kumpulan dan entiti kawalan bersama tersebut. Kerugian tidak nyata juga dihapuskan mengikut asas yang sama tetapi hanya setakat tiada sebarang bukti menunjukkan telah berlaku rosot nilai.

3.2 Pelaburan Dalam Syarikat Subsidiari

Syarikat subsidiari adalah semua entiti (termasuk yang ditubuhkan untuk tujuan khas) di mana Kumpulan mempunyai kuasa untuk mengawal. Kumpulan mengawal sesebuah entiti apabila Kumpulan terdedah kepada, atau mempunyai hak ke atas pulangan daripada penglibatan dalam entiti tersebut serta mempunyai keupayaan untuk mempengaruhi pulangan entiti terlibat melalui kuasa ke atas entiti tersebut. Syarikat subsidiari disatukan sepenuhnya dari tarikh di mana kawalan dipindahkan kepada Kumpulan. Status syarikat subsidiari akan dibatalkan bermula daripada tarikh kawalan berakhir.

Pelaburan di dalam syarikat subsidiari dinyatakan pada kos dan diselaraskan nilainya kepada nilai boleh pulih yang mengambil kira rosot nilai dalam tahun berkaitan, jika ada. Polisi berhubung pengiktirafan dan pengukuran rosot nilai adalah seperti yang dinyatakan di Nota 3.5b.

Kaedah perakaunan pembelian digunakan bagi perakaunan penyatuan syarikat subsidiari. Berdasarkan kaedah ini, syarikat subsidiari disatukan mulai dari tarikh kawalan dipindahkan kepada Kumpulan dan penyatuan dihentikan mulai dari tarikh kawalan berakhir. Kos pengambilalihan ditaksir pada nilai saksama aset-aset yang diberikan, instrumen ekuiti yang diterbitkan dan liabiliti yang ditanggung atau yang diambil alih pada tarikh urus niaga, dicampur kos yang berkaitan secara terus semasa pengambilalihan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.2 Pelaburan Dalam Syarikat Subsidiari (sambungan)

Aset dan liabiliti yang dikenal pasti bagi tujuan pengambilalihan serta liabiliti luar jangka yang perlu ditanggung pada penyatuan perniagaan pada awalnya ditaksir mengikut nilai saksama pada tarikh pengambilalihan, tanpa mengambil kira kepentingan bukan kawalan. Lebihan kos pengambilalihan dan nilai saksama atas aset bersih yang dikenal pasti oleh Kumpulan semasa tarikh pengambilalihan dinyatakan sebagai muhibah seperti di Nota 3.11. Sekiranya kos pengambilalihan kurang dari nilai saksama atas aset bersih syarikat subsidiari yang diambil alih, perbezaan itu akan diiktiraf terus ke untung atau rugi.

Kepentingan bukan kawalan merupakan bahagian minoriti terhadap untung atau rugi dan aset bersih syarikat subsidiari bagi ekuiti yang tidak dipunyai secara langsung atau tidak langsung oleh entiti induk.

Kepentingan bukan kawalan ditaksir pada bahagian minoriti terhadap nilai saksama aset dan liabiliti syarikat subsidiari yang telah dikenal pasti pada tarikh pengambilalihan dan bahagian minoriti terhadap perubahan ke atas ekuiti syarikat subsidiari mulai dari tarikh tersebut.

Urus niaga dalam Kumpulan, baki dan untung tidak nyata atas urus niaga di antara syarikat Kumpulan adalah dihapuskan. Begitu juga rugi tidak nyata turut dihapuskan tetapi dianggap sebagai petunjuk rosot nilai atas aset yang dipindahkan.

Untung atau rugi atas pelupusan syarikat subsidiari adalah perbezaan di antara bayaran bersih yang diterima dan bahagian milik Kumpulan atas aset bersih syarikat subsidiari pada tarikh pelupusan termasuk amaun terkumpul atas perbezaan pertukaran mata wang asing yang berkaitan dengan syarikat subsidiari dan diiktiraf ke untung atau rugi disatukan.

Apabila Kumpulan tidak lagi mempunyai kawalan, kawalan bersama atau pengaruh berkesan, sebarang kepentingan yang dikekalkan dalam RISDA ditaksir semula kepada nilai saksama dengan perubahan dalam jumlah nilai bawa diiktiraf ke untung rugi. Nilai saksama ini adalah nilai saksamanya daripada pengiktirafan permulaan sebagai aset kewangan selaras dengan MFRS 139. Sebarang jumlah yang diiktiraf sebelumnya ke penyata pendapatan komprehensif berhubung entiti berkenaan diambil kira seolah-olah Kumpulan telah melupuskan aset atau tanggungan berkaitan secara langsung. Oleh itu, ia diambil kira sebagai syarikat yang dilabur berasaskan ekuiti atau instrumen kewangan bergantung kepada tahap pengaruh yang dikekalkan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.3 Pelaburan dalam Syarikat Bersekutu

Syarikat bersekutu adalah syarikat di mana Kumpulan mempunyai pengaruh signifikan dalam membuat keputusan mengenai polisi kewangan dan operasi. Pengaruh signifikan adalah kuasa untuk terlibat dalam membuat keputusan polisi kewangan dan operasi syarikat bersekutu tetapi bukan untuk melaksanakan kawalan atas polisi tersebut.

Kewujudan dan kesan instrumen yang mempunyai potensi hak mengundi, yang boleh digunakan atau ditukarkan pada tarikh semasa diambil kira dalam menentukan sama ada Kumpulan mempunyai pengaruh signifikan ke atas entiti lain.

Kaedah perakaunan ekuiti digunakan bagi perakaunan pelaburan dalam syarikat bersekutu yang pada mulanya dinyatakan pada kos. Pelaburan dalam syarikat bersekutu oleh Kumpulan adalah termasuk muhibbah yang dikenal pasti semasa tarikh pengambilalihan selepas ditolak rosot nilai terkumpul atas muhibbah.

Bahagian Kumpulan ke atas keuntungan atau kerugian syarikat bersekutu selepas pengambilalihan diiktiraf ke untung atau rugi dan kepentingan Kumpulan dalam syarikat bersekutu dinyatakan pada kos beserta pelarasan untuk menunjukkan perubahan ke atas bahagian aset bersih Kumpulan di dalam syarikat bersekutu berkenaan.

Pelaburan tersiar harga dan tidak tersiar harga di dalam syarikat bersekutu dinyatakan pada kos termasuk kos transaksi dan diselaraskan nilainya kepada nilai boleh pulih yang mengambil kira rosot nilai dalam tahun berkaitan, jika ada. Polisi berhubung pengiktirafan dan pengukuran rosot nilai adalah seperti yang dinyatakan di Nota 3.5b.

3.4 Mata Wang Asing

Transaksi dan Baki Dalam Mata Wang Asing

Transaksi dalam mata wang asing dikira bersamaan dengan mata wang fungsian masing-masing bagi syarikat-syarikat subsidiari dan direkodkan pada pengiktirafan asal mata wang fungsi tersebut berdasarkan anggaran kadar tukaran pada tarikh urus niaga tersebut dilaksanakan. Aset kewangan dan liabiliti dalam mata wang asing dikira pada kadar tukaran yang berkuat kuasa pada tarikh berakhir tahun kewangan.

Perkara-perkara bukan monetari dengan denominasi mata wang asing yang dinilai pada kos sejarah diterjemah menggunakan kadar tukaran pada tarikh transaksi asal dibuat. Item-item bukan monetari dengan denominasi mata wang asing yang dinilai pada nilai saksama diterjemahkan menggunakan kadar tukaran pada tarikh nilai saksama tersebut ditentukan. Perbezaan tukaran yang terhasil daripada penyelesaian item monetari atau dalam terjemahan item monetari pada tarikh laporan diiktiraf ke untung atau rugi kecuali untuk perbezaan tukaran yang terhasil daripada item monetari yang membentuk sebahagian daripada pelaburan bersih Kumpulan dalam operasi asing yang pada asalnya diiktiraf dalam Lain-Lain pendapatan komprehensif lain dan terkumpul di bawah rizab terjemahan mata wang asing di penyata kedudukan Kewangan. Perbezaan tukaran yang terhasil daripada terjemahan item bukan monetari yang dibawa pada nilai yang saksama dimasukkan ke untung atau rugi bagi tahun tersebut kecuali bagi perbezaan yang timbul daripada terjemahan item bukan monetari di mana keuntungan dan kerugian diiktiraf terus ke penyata kedudukan kewangan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen Kewangan

Aset atau liabiliti kewangan diiktiraf ke penyata kedudukan kewangan apabila Kumpulan menjadi satu pihak kepada peruntukan perundangan kontrak instrumen berkenaan.

a. Aset kewangan

i. Pengiktirafan dan Taksiran Awal

Tahun terdahulu

Aset kewangan dikelaskan mengikut keadaan, sebagai aset kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi, atau pinjaman dan penghutang. Pengkelasan aset dilakukan semasa pengiktirafan awal. Aset kewangan yang diiktiraf di permulaan pada nilai saksama lazimnya merupakan harga transaksi dan untuk aset kewangan tidak di nyata pada nilai saksama melalui untung atau rugi, di campur dengan kos transaksi langsung untuk mendapatkan instrumen kewangan berkenaan. Pengiktirafan secara ini tidak termasuk transaksi pembiayaan.

Sekiranya urusan berkenaan melibatkan transaksi pembiayaan (kecuali Penghutang Biasiswa Pelajaran), aset atau liabiliti kewangan dikira pada nilai semasa bayaran hadapan didiskaunkan pada kadar faedah pasaran untuk instrumen hutang yang serupa.

Tahun semasa

Aset kewangan (kecuali penghutang dagangan tanpa komponen pembiayaan ketara) dinyatakan semasa permulaan pada nilai saksama dan untuk aset kewangan tidak melalui untung atau rugi, di campur dengan kos transaksi langsung untuk mendapatkan instrumen kewangan berkenaan. Penghutang dagangan tanpa komponen pembiayaan diiktiraf pada nilai transaksi semasa permulaan.

ii. Pengkelasan dan taksiran berikutan

Tahun terdahulu

Penilaian berikutan untuk aset kewangan bergantung kepada pengkelasan aset berkenaan seperti berikut:-

- ***Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi***

Kategori nilai saksama melalui untung atau rugi mengandungi aset kewangan dipegang untuk diperdagangkan termasuk derivatif dan aset kewangan yang ditentukan secara spesifik untuk berkategori begini semasa permulaan. Aset kewangan dikelaskan sebagai nilai saksama melalui untung atau rugi untuk berikutnya ditaksir pada nilai saksama dengan keuntungan atau kerugian diiktiraf ke untung atau rugi. Kaedah pengiraan nilai saksama adalah seperti di Nota 14.

- ***Pinjaman dan penghutang***

Pengkelasan pinjaman dan penghutang mengandungi instrumen hutang tidak tersiarharga di pasaran aktif. Selepas pengiktirafan awal, aset kewangan dikelaskan sebagai pinjaman dan penghutang ditaksir pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif.

Tahun semasa

Pemakaian MFRS 9 Instrumen Kewangan memerlukan aset kewangan dikelaskan mengikut keperluan, samada pada nilai saksama melalui untung atau rugi atau kos terlunas.

Kumpulan dan RISDA menentukan pengkelasan aset kewangan semasa pengiktirafan awal dan tidak di kelaskan semula selepasnya kecuali Kumpulan dan RISDA menukar model perniagaan untuk mengurus aset kewangan pada hari pertama tempoh pelaporan berikutan penukaran model perniagaan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen Kewangan (sambungan)

a. Aset kewangan (sambungan)

ii. Pengkelasan dan taksiran berikutan (sambungan)

- ***Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi***

Kesemua aset kewangan tidak dikelaskan sebagai di nyata pada kos terlunas akan ditaksir pada nilai saksama melalui untung atau rugi. Aset kewangan dikelaskan sebagai nilai saksama melalui untung atau rugi ditaksir selanjutnya pada nilai saksama dengan keuntungan atau kerugian diiktiraf ke untung atau rugi, Kaedah untuk pengukuran nilai saksama dinyatakan di Nota 46.

- ***Kos terlunas***

Kategori kos terlunas mengandungi aset kewangan yang dipegang secara model perniagaan berobjektif memegang aset untuk menerima aliran tunai kontraktual dan terma kontraktual mewujudkan tarikh spesifik aliran tunai untuk bayaran prinsipal dan faedah ke atas amaun prinsipal yang masih berbayar. Aset kewangan ini tidak ditentukan sebagai nilai saksama melalui untung atau rugi. Selepas pengiktirafan awal, aset kewangan berkenaan ditaksir pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif (Nota 3). Pendapatan faedah diiktiraf ke untung atau rugi.

Aset kewangan pada kos terlunas tertakluk kepada rosot nilai seperti di Nota 3.15 .

b. Liabiliti kewangan

i. Pengiktirafan dan Taksiran Awal

Tahun terdahulu

Liabiliti kewangan dikelaskan mengikut keadaan, sebagai liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi, atau liabiliti kewangan pada kos terlunas. Pengkelasan dibuat semasa pengiktirafan awal. Liabiliti kewangan diiktiraf di permulaan pada nilai saksama ditolak, untuk kes pinjaman dan pembiayaan, kos langsung transaksi. Liabiliti Kumpulan dan RISDA mengandungi pinjaman, pemiutang dagangan dan lain-lain pemiutang.

Tahun semasa

Pemakaian *MFRS 9 Financial Instruments* memerlukan liabiliti kewangan dikelas mengikut keperluan, sebagai ditaksir pada nilai saksama melalui untung atau rugi atau kos terlunas. Liabiliti kewangan diiktiraf di permulaan pada nilai saksama dan untuk instrumen kewangan selain dari nilai saksama melalui untung atau rugi, ditambah kos langsung transaksi untuk mendapatkan atau mengeluarkan instrumen kewangan berkenaan.

Liabiliti kewangan Kumpulan dan RISDA mengandungi pinjaman, pemiutang dagangan dan lain-lain pemiutang.

ii. Pengkelasan Dan Taksiran Berikutan

Tahun terdahulu

Taksiran berikutan untuk liabiliti kewangan bergantung kepada pengkelasan seperti berikut:-

- ***Liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi***

Kategori nilai saksama melalui untung atau rugi mengandungi liabiliti kewangan derivatif (kecuali derivatif untuk kontrak jaminan atau ditentukan sebagai instrumen lindung nilai yang berefektif) dan liabiliti kewangan yang ditentukan sebagai kategori ini secara spesifik semasa pengiktirafan awal.

Liabiliti kewangan di kategori sebagai nilai saksama melalui untung atau rugi ditaksir berikutannya pada nilai saksama dengan keuntungan atau kerugian diiktiraf ke untung atau rugi.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen Kewangan (sambungan)

b. Liabiliti kewangan (sambungan)

ii. Pengkelasan Dan Taksiran Berikutan (sambungan)

- *Liabiliti kewangan pada kos terlunas*

Selepas pengiktirafan awal, liabiliti kewangan lain ditaksir pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif. (Nota 3.15)

Keuntungan dan kerugian diiktiraf ke untung atau rugi apabila liabiliti dinyahiktiraf atau melalui proses pelunasan.

Tahun semasa

Taksiran berikutan untuk liabiliti kewangan bergantung kepada pengkelasan seperti berikut:-

- *Liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi*

Kategori nilai saksama melalui untung atau rugi mengandungi liabiliti kewangan derivatif (kecuali derivatif untuk kontrak jaminan atau ditentukan sebagai instrumen lindung nilai yang berefektif) perkara-perkara berkontinjen untuk penggabungan perniagaan dan liabiliti kewangan yang ditentukan sebagai kategori ini secara spesifik semasa pengiktirafan awal.

Liabiliti kewangan dikategori mengikut nilai saksama melalui untung atau rugi ditaksir berikutnya pada nilai saksama dengan keuntungan atau kerugian diiktiraf ke untung atau rugi.

- *Kos terlunas*

Selepas pengiktirafan awal, liabiliti kewangan lain ditaksir pada kos terlunas menggunakan kaedah faedah efektif. (Nota 3.15)

Keuntungan dan kerugian diiktiraf ke untung atau rugi apabila liabiliti dinyahiktiraf atau melalui proses pelunasan.

c. Instrumen kewangan dioffset

Aset dan liabiliti kewangan dioffset dan amaun bersih dinyatakan pada penyata kedudukan kewangan hanya sekiranya terdapat secara sedia ada, hak perundangan untuk mengoffset amaun yang diiktiraf dan terdapat niat untuk menyelesaikan secara kaedah bersih atau menzahirkan aset dan menyelesaikan liabiliti secara berserentak.

d. Instrumen kewangan pada kos terlunas

Tahun terdahulu

Pelunasan kos ditaksir menggunakan kaedah faedah efektif. Kaedah ini menggunakan kadar faedah efektif yang mendiskaun secara jitu anggaran penerimaan atau pembayaran aliran tunai masa hadapan sepanjang hayat instrumen kewangan kepada amaun bawa bersih instrumen kewangan berkenaan. Pelunasan kos mengambil kira sebarang kos transaksi dan diskaun atau premium untuk penyelesaian.

Tahun semasa

Pendapatan faedah diiktiraf menggunakan kadar faedah efektif ke atas amaun bawa kasar kecuali untuk aset kewangan yang telah dirosot nilai yang mana kadar faedah efektif dikenakan ke atas kos terlunas.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.5 Instrumen Kewangan (sambungan)

e. Nyahiktiraf instrumen kewangan

Aset kewangan

Aset kewangan dinyahiktiraf apabila hak penerimaan aliran tunai dari aset berkenaan telah luput atau, Kumpulan atau RISDA telah memindahkan hak penerimaan aliran tunai dari aset berkenaan atau telah bersanggup untuk membayar aliran tunai yang diterima secara penuh tanpa lengah secara ketara kepada pihak ketiga di bawah urusan “*pass-through*” tanpa mengekalkan kawalan atau (secara ketara) segala risiko dan habuan ke atas aset berkenaan.

Bila aset kewangan dinyahiktiraf, perbezaan diantara amaun bawa dan jumlah balasan diterima (termasuk sebarang aset baru diterima ditolak tanggungan liabiliti baru) dan keuntungan atau kerugian kumulatif yang telah diiktiraf ke ekuiti diiktiraf ke untung atau rugi.

Liabiliti kewangan

Liabiliti kewangan dinyahiktiraf bila obligasi terhadap liabiliti berkenaan sudah dilenyap, batal atau luput. Apabila liabiliti kewangan dinyahiktiraf, perbezaan diantara nilai bawa liabiliti kewangan yang terhapus atau dipindah kepada pihak lain dan balasan dibayar, termasuk sebarang aset bukan tunai atau liabiliti disanggup, diiktiraf ke untung atau rugi. Dalam keadaan di mana pemilik melepaskan hutang, keuntungan diiktiraf ke ekuiti sebagai rizab.

3.6 Hartanah, Loji dan Peralatan dan Susutnilai

Hartanah, loji dan peralatan dinyatakan pada kos tolak susutnilai terkumpul dan kerugian rosot nilai terkumpul.

Keuntungan atau kerugian daripada pelupusan aset ditentukan sebagai perbezaan di antara anggaran perolehan bersih dan nilai buku aset dan akan diiktiraf dalam untung atau rugi.

Susutnilai untuk hartanah, loji dan peralatan, selain daripada tanah milik bebas dan bangunan dalam pembinaan yang tidak disusutnilaikan, dikira berasaskan kaedah garis lurus pada kadar berdasarkan penilaian di sepanjang tempoh anggaran hayat penggunaannya.

Kadar utama susutnilai tahunan yang digunakan adalah seperti berikut:

	Mengikut jangka masa pajakan
Tanah pajakan	
Bangunan konkrit dan bukan konkrit	2% - 10%
Perabot, kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan	10% - 20%
Loji dan mesin	10%

Satu-satu perolehan harta yang bernilai RM5,000 dan ke atas dianggap material dan perlu dipermodalkan. Harta Modal merupakan Aset Alih yang harga perolehan asalnya RM5,000 dan ke atas tiap-tiap satu unit atau set; atau Aset Alih yang memerlukan penyelenggaraan secara berjadual tanpa mengira harga perolehan asal.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.6 Hartanah, Loji dan Peralatan dan Susutnilai (sambungan)

Tumbuhan penghasil

Tumbuhan penghasil adalah tumbuhan hidup yang digunakan untuk mengeluarkan hasil agrikultur lebih dari setahun, jauh dari kemungkinan untuk dijual sebagai hasil agrikultur, kecuali sebagai jualan sisa. Tumbuhan penghasil yang tersedia untuk menghasil diukur pada kos selepas susut nilai terkumpul dan rosot nilai terkumpul. Kos termasuk perbelanjaan menanam, yang mewakili kos bermula dari membersihkan kawasan tanah sehingga titik tuaian. Tumbuhan penghasil mempunyai kitaran hidup purata dua puluh tiga (23) tahun yang mana tiga (3) tahun mana sebagai tumbuhan belum matang dan tahun selanjutnya sebagai tumbuhan matang. Tumbuhan matang disusut nilai secara kaedah garis lurus sepanjang jangka hayat selama dua puluh (20) tahun. Tumbuhan belum matang tidak di susut nilai sehingga boleh mula menghasil.

3.7 Aset Biologi

Hasil sedang membesar di tumbuhan penghasil

Hasil sedang membesar di tumbuhan penghasil diukur pada nilai saksama selepas kos untuk menjual. Sebarang keuntungan atau kerugian dari perubahan nilai saksama selepas kos untuk menjual di tumbuhan penghasil diiktiraf ke untung atau rugi. Nilai saksama diukur pada nilai semasa jangkaan aliran tunai dari hasil yang sedang membesar di tumbuhan penghasil. Jangkaan aliran tunai di anggar menggunakan kaedah output dan anggaran harga pasaran hasil yang sedang membesar di tumbuhan penghasil.

3.8 Kos Pembangunan Hartanah

Kos pembangunan hartanah merangkumi setiap kos yang berkait terus kepada aktiviti pembangunan atau kos yang diperuntukkan secara munasabah terhadap aktiviti-aktiviti tersebut.

Apabila hasil kewangan dari pembangunan hartanah itu dapat dinilai secara munasabah, pendapatan dan perbelanjaan pembangunan hartanah dinyatakan dalam untung atau rugi berdasarkan kaedah peringkat jangka siap. Peringkat jangka siap dikenalpasti dengan tinjauan kerja-kerja yang telah dilakukan.

Di mana hasil kewangan sesuatu aktiviti pembangunan tidak dapat dianggarkan secara berkesan, hasil pembangunan hartanah diiktiraf hanya pada peringkat kos pembangunan hartanah yang berkemungkinan diperolehi kembali, serta kos pembangunan hartanah ke atas hartanah yang dijual sebagai perbelanjaan pada jangkamasa ia berlaku.

Sebarang jangkaan kerugian ke atas projek pembangunan, termasuk kos yang terlibat dalam jangkamasa liabiliti kemerosotan, diiktiraf segera sebagai perbelanjaan.

Kos pembangunan hartanah yang tidak diiktiraf sebagai perbelanjaan diiktiraf sebagai aset, dan diukur sejauh mana kos pembangunan harta boleh diperolehi.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.9 Inventori

Inventori yang terdiri daripada minyak sawit mentah, isirong, pengeluaran berasaskan getah, baja, bahan kimia, kacang penutup bumi, peralatan ladang, alat gantian dan inventori berjenis ternakan, dinyatakan pada kos atau nilai boleh realisasi bersih, yang mana lebih rendah. Kos dinyatakan berdasarkan kos purata berwajaran. Kos terdiri daripada harga belian asal dan kos-kos lain yang ditanggung untuk membawa inventori ke lokasi semasa. Nilai pasaran bersih terdiri daripada nilai anggaran jualan biasa ditolak kos-kos jualan dan pengedaran dan semua kos terlibat dalam penyiapan barangan.

Inventori yang terdiri daripada ternakan dinilai mengikut nilai pasaran bersih selepas mengambil kira anggaran kos pada masa jualan dibuat. Nilai pasaran bersih adalah nilai pasaran ternakan tersebut selepas ditolak kos pengangkutan dan kos lain yang terlibat bagi urusan membawa ternakan tersebut ke pasar. Anggaran kos pada masa jualan termasuk pembayaran komisen, cukai yang dikenakan oleh pihak berkuasa percukaian, dan cukai pindahan dan duti, jika berkenaan.

3.10 Pelaburan Hartanah

Pelaburan hartanah terdiri daripada tanah dan bangunan yang dipegang bagi mendapatkan pulangan sewa jangka panjang atau untuk kenaikan modal atau kedua-duanya dan tidak diduduki sepenuhnya atau pada bahagian yang tidak signifikan.

Pelaburan hartanah asalnya dinyatakan pada kos yang termasuk perbelanjaan yang berkait secara langsung untuk mendapatkan aset berkenaan.

Pelaburan hartanah kemudian dinilai pada nilai saksama dengan mengiktirafkan perbezaan ke untung atau rugi dalam tempoh kewangan berkenaan.

Sekiranya penilaian nilai saksama tidak dapat diperolehi tanpa melibatkan kos atau usaha melampau, aset berkenaan akan diklasifikasikan sebagai hartanah, loji dan peralatan dan dinyatakan pada kos selepas ditolak susutnilai dan rosot nilai terkumpul sehingga terdapat penilaian yang boleh dipakai. Nilai bawa aset berkenaan kemudiannya diambil sebagai kos.

Keuntungan atau kerugian nilai saksama akibat dari pengelasan semula diiktiraf ke untung atau rugi.

Pelaburan hartanah dinyahiktiraf apabila dijual atau penggunaan dihentikan dan tiada manfaat ekonomi yang akan diperolehi apabila dilupuskan. Perbezaan diantara terimaan bersih dan nilai bawa diiktiraf ke untung atau rugi dalam tempoh tahun kewangan aset berkenaan dinyahiktiraf.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.11 Peruntukan Liabiliti

Peruntukan diiktiraf apabila wujud obligasi semasa yang konstruktif dan dari segi perundangan, kesan daripada peristiwa lalu dan berkemungkinan bahawa aliran keluar sumber yang melibatkan manfaat ekonomi akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi tersebut dan amaun obligasi itu boleh dianggarkan dengan pasti.

Peruntukan disemak pada setiap tarikh pelaporan dan diselaraskan untuk membayangkan anggaran semasa terbaik. Jika tiada lagi kemungkinan bahawa aliran keluar sumber ekonomi akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi itu, peruntukan tersebut akan dibalikkan.

Apabila pendiskaunan digunakan, peningkatan dalam peruntukan yang disebabkan oleh peredaran masa diiktiraf sebagai kos kewangan.

3.12 Tunai dan Tunai Setara

Tunai dan tunai setara adalah tunai di tangan, baki dalam bank, deposit permintaan jangka pendek dan pelaburan jangka pendek cair yang boleh ditukarkan kepada jumlah tunai yang diketahui dan adalah tertakluk kepada risiko perubahan nilai yang tidak ketara.

3.13 Pengiktirafan Pendapatan

Pendapatan Kumpulan mewakili geran kerajaan, kutipan ses, jumlah kasar barangan jualan yang diinvoiskan, pendapatan sewa, yuran pengurusan dan perkhidmatan perundingan, komisen bersih selepas ditolak yuran pengenalan pelanggan berkaitan dengan perniagaan ejen insurans, perkhidmatan keselamatan, perkhidmatan pengangkutan dan pendapatan dari yuran kursus dan latihan. Pendapatan RISDA mewakili geran kerajaan, kutipan ses, jumlah kasar barangan jualan yang diinvoiskan dan pendapatan sewa.

Pendapatan diiktiraf mengikut asas berikut:

- Geran kerajaan tanpa syarat perlaksanaan spesifik diakaunkan sebagai pendapatan apabila geran berkenaan dapat dipastikan penerimaannya. Geran kerajaan dengan syarat perlaksanaan spesifik diakaunkan sebagai pendapatan apabila terlaksana syarat-syarat berkenaan.
- Kutipan ses dari Kastam – apabila wang ses diterima daripada Kastam Di Raja Malaysia.
- Kutipan ses dari Lembaga Getah Malaysia (LGM) – apabila wang diterima daripada LGM bagi getah yang dijual dalam negeri.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.14 Pengiktirafan Pendapatan (sambungan)

- Nilai kasar atas jualan barangan diinvois – selepas penghantaran barangan dan terimaan oleh pelanggan, ditolak diskaun, kembalian dan apabila risiko serta manfaat pemilikan berpindah kepada pelanggan.
- Pendapatan sewa – atas dasar akruan selaras dengan kandungan perjanjian sewaan berkaitan.
- Komisen selepas ditolak yuran pengenalan pelanggan – berdasarkan kepada tarikh permulaan atau tarikh bil yang mana terkemudian; dan pelarasan premium, termasuk pembatalan dasar, diiktiraf apabila ia berlaku.
- Pendapatan daripada yuran kursus dan latihan – apabila kursus dan latihan telah dijalankan.

3.15 Rosot nilai

a. Aset kewangan

Kecuali dinyatakan secara spesifik di bawah, Kumpulan dan RISDA secara umum memakai polisi perakaunan berikut secara retrospektif. Walau bagaimana pun, sebagaimana yang dibenarkan oleh MFRS 9 Instrumen Kewangan, Kumpulan dan RISDA memilih untuk tidak menyatakan semula maklumat perbandingan.

Tahun terdahulu

Semua aset kewangan (kecuali aset kewangan dikelaskan sebagai nilai saksama melalui untung atau rugi, dan pelaburan dalam anak syarikat, usaha sama dan bersekutu) ditaksir pada setiap tarikh pelaporan untuk menentukan samada terdapat bukti objektif rosot nilai berikutan dari satu atau lebih peristiwa yang memberi kesan kepada anggaran aliran tunai aset berkenaan. Sekiranya terdapat bukti objektif, anggaran dibuat ke atas nilai boleh pulih aset kewangan berkenaan. Jangkaan kerugian disebabkan oleh peristiwa masa hadapan tidak diiktiraf walau pun berkemungkinan akan berlaku.

Rosot nilai berkaitan dengan pinjaman atau penghutang diiktiraf ke untung atau rugi dan ditaksir sebagai perbezaan antara amaun bawa aset dan nilai semasa anggaran aliran tunai didiskaun pada kadar faedah efektif asal aset berkenaan. Nilai bawa aset berkenaan dikurangkan dengan menggunakan akaun elaun.

Sekiranya nilai saksama instrumen kewangan bertambah di tempoh berikutan dan pertambahan berkenaan secara objektifnya berkait dengan peristiwa berlaku selepas kerugian rosot nilai diiktiraf ke untung atau rugi, kerugian berkenaan dibalikkan setakat mana nilai bawa aset tidak melebihi amaun bawa sekiranya rosot nilai tidak diiktiraf ke untung atau rugi.

Kerugian rosot nilai berkaitan dengan aset kewangan ditaksir pada kos terlunas diiktiraf ke untung atau rugi dan nilai bawa aset dikurangkan melalui penggunaan akaun elaun.

Tahun semasa

Kumpulan dan RISDA mengiktiraf elaun kerugian untuk kerugian kredit dijangka ke atas aset kewangan ditaksir pada kos terlunas. Kumpulan dan RISDA menaksir kerugian elaun ke atas sekuriti hutang pada amaun bersamaan dengan kerugian kredit dijangka sepanjang hayat, kecuali untuk sekuriti hutang yang dikenal pasti mempunyai risiko kredit rendah pada tarikh pelaporan. Sekuriti hutang lain yang berisiko kredit tidak berubah secara ketara sejak pengiktirafan awal ditaksir secara kerugian kredit dijangka untuk 12 bulan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.15 Rosot nilai (sambungan)

a. Aset kewangan (sambungan)

Kerugian elaun untuk penghutang dagangan sentiasa ditaksir pada amaun bersamaan dengan kerugian kredit dijangka sepanjang hayat.

Untuk menentukan samada risiko kredit aset kewangan sudah bertambah secara ketara sejak pengiktirafan awal dan semasa membuat anggaran kerugian kredit, Kumpulan dan RISDA mempertimbangkan maklumat bersokong dan munasabah yang berkaitan dan tersedia tanpa menanggung kos dan usaha melampau. Ini termasuk maklumat kuantitatif dan kualitatif beserta analisa, berdasarkan kepada pengalaman sejarah Kumpulan dan taksiran kredit bermaklumat termasuk maklumat memandang ke hadapan, di mana tersedia.

Kumpulan menganggap risiko kredit aset kewangan meningkat secara ketara bila melepasi tempoh mula tertunggak. Kumpulan menyifatkan aset kewangan sebagai dimungkiri apabila peminjam tidak mungkin dapat memenuhi obligasi kredit mereka secara penuh, tanpa ruang untuk Kumpulan dan RISDA kepada tindakan seperti pencairan sekuriti.

Kerugian kredit dijangka sepanjang hayat adalah kerugian kredit dijangka hasil dari segala peristiwa kemungkiran sepanjang hayat sesuatu aset kewangan, manakala 12 bulan kerugian kredit dijangka ialah bahagian kerugian kredit hasil dari peristiwa kemungkiran yang mungkin berlaku dalam masa 12 bulan dari tarikh pelaporan.

Tempoh maksima diambilkira untuk penganggaran kerugian kredit ialah tempoh kontraktual maksima risiko kredit yang terdedah kepada Kumpulan. Kerugian rosot nilai berkaitan dengan aset kewangan ditaksir pada kos terlunas diiktiraf ke untung atau rugi dan amaun bawa aset dikurangkan melalui penggunaan akaun elaun.

b. Aset lain

Amaun bawa aset lain, selain dari inventori dan aset cukai tertunda, disemak semula pada setiap tarikh pelaporan untuk menentukan samada terdapat petanda rosot nilai. Amaun bawa disemak lebih kerap sekiranya peristiwa atau perubahan kepada keadaan membayangkan amaun bawa mungkin terosot nilai, sebagaimana dinyatakan di dalam polisi perakaunan aset berkenaan.

Sekiranya wujud petanda, amaun boleh pulih aset berkenaan akan dianggar. Kerugian rosot nilai diiktiraf bila amaun bawa aset atau unit janaan tunai untuk aset berkenaan melebihi amaun boleh pulih. Kerugian rosot nilai diiktiraf ke untung atau rugi.

Unit janaan tunai ialah aset terkecil yang dikenal pasti untuk menjana aliran tunai hasil kegunaan berterusan yang secara umum bebas dari aset atau kumpulan lain.

Kerugian rosot nilai yang diiktiraf berkaitan dengan unit janaan tunai diperuntukkan dulu untuk mengurangkan muhibah yang diperuntukkan kepada unit dan kemudian pengurangan dibuat kepada aset lain di dalam unit secara kaedah pro-rata.

Amaun boleh pulih ialah amaun tertinggi diantara nilai saksama aset ditolak kos melupus dan nilai hasil guna. Untuk menaksir nilai hasil guna, anggaran aliran tunai hadapan didiskaun kepada nilai semasa menggunakan kadar diskaun sebelum cukai yang mencerminkan nilai masa wang pada taksiran pasaran semasa dan risiko spesifik kepada aset berkenaan. Untuk aset yang tidak menjana aliran tunai secara berasingan, nilai boleh pulih ditentukan untuk unit janaan tunai yang melingkungi aset berkenaan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.15 Rosot nilai (sambungan)

b. Aset lain (sambungan)

Kerugian rosot nilai untuk muhibah tidak dibalikkan semula di tempoh berikutnya. Untuk aset lain, kerugian rosot nilai akan dibalikkan sekiranya terdapat perubahan kepada anggaran yang dulunya diguna untuk penentuan amaun boleh pulih. Kerugian rosot nilai dibalikkan hanya ke tahap amaun bawa aset tidak melebihi amaun bawa yang telah ditentukan, selepas susutnilai dan pelunasan, sekiranya tiada kerugian rosot nilai yang diiktiraf sebelumnya.

Pembalikan rosot nilai dikredit ke untung atau rugi dalam tahun kewangan pembalikan diiktiraf.

3.16 Pajakan

a. Sebagai pemajak

Pajakan-pajakan kewangan, yang dipindahkan kepada Kumpulan secara ketara segala risiko dan ganjaran sampingan berkaitan kepada pemilikan item yang dipajak, dipermodal pada permulaan pajakan tersebut pada nilai saksama aset yang dipajak tersebut, atau sekiranya lebih rendah, pada nilai semasa bagi pembayaran pajakan minimum. Sebarang kos-kos langsung awal juga ditambah kepada jumlah yang dipermodal.

Pembayaran pajakan dibahagikan antara caj-caj kewangan dan pengurangan liabiliti pajakan tersebut untuk mencapai satu kadar faedah yang tetap atas baki liabiliti selebihnya. Caj-caj kewangan dicaj ke untung atau rugi. Sewa-sewa luar jangka, jika ada, dicaj sebagai perbelanjaan dalam tempoh-tempoh dalam mana mereka ditanggung.

Aset-aset yang dipajak disusut nilai sepanjang hayat berguna yang dianggar bagi aset tersebut. Walau bagaimanapun, jika tiada kepastian yang munasabah bahawa Kumpulan akan memperolehi pemilikan pada akhir tempoh pajakan, aset tersebut disusut nilai bagi tempoh yang lebih pendek antara jangka hayat berguna yang dianggar dan juga tempoh pajakan tersebut. Pembayaran pajakan operasi diiktiraf sebagai perbelanjaan ke untung atau rugi atas dasar garis lurus bagi tempoh pajakan tersebut. Manfaat agregat bagi insentif yang disediakan oleh pemberi pajak diiktiraf sebagai pengurangan perbelanjaan sewa bagi tempoh pajakan atas dasar garis lurus.

b. Sebagai pemberi pajak

Pajakan-pajakan di mana Kumpulan secara ketara mengekalkan segala risiko dan ganjaran pemilikan bagi aset tersebut diklasifikasi sebagai pajakan-pajakan operasi. Kos-kos langsung awal yang ditanggung dalam perundingan satu pajakan operasi ditambah kepada nilai bawa bagi aset yang dipajak dan diiktiraf bagi tempoh pajakan tersebut atas dasar-dasar yang sama dengan pendapatan sewa.

3.17 Cukai semasa dan tertunda

Perbelanjaan cukai semasa adalah cukai pada kadar semasa berdasarkan untung kena cukai yang diperolehi pada tahun kewangan. Cukai tertunda diperuntukkan sepenuhnya, menggunakan kaedah liabiliti, atas perbezaan sementara yang timbul di antara asas cukai aset dan liabiliti serta nilai buku di dalam penyata kewangan. Aset cukai tertunda diiktiraf hanya ke tahap terdapat kemungkinan bahawa untung boleh cukai di masa hadapan akan tersedia berbanding dengan perbezaan sementara yang boleh dipotong yang timbul daripada pelaburan dalam anak syarikat kecuali bila mana tempoh balikan perbezaan sementara itu boleh dikawal dan terdapat kemungkinan bahawa perbezaan sementara tidak akan berbalik sejauh yang boleh diramal di masa hadapan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.17 Cukai semasa dan tertunda (sambungan)

Cukai tertunda ditentukan menggunakan kadar cukai (dan undang-undang cukai) yang telah digubal atau digubal secara hakiki menjelang tarikh penyata kedudukan kewangan dan dijangka akan diguna pakai apabila aset cukai tertunda berkenaan direalisasi atau liabiliti cukai tertunda diselesaikan.

3.18 Manfaat Kakitangan

a. Manfaat Jangka Pendek

Upah, gaji, bonus dan cuti diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam tahun di mana perkhidmatan diberikan oleh kakitangan. Faedah jangka pendek terkumpul berbayar seperti gantian cuti rehat terkumpul yang dibayar pada masa persaraan diiktiraf dalam tahun perkhidmatan diberikan di mana kakitangan mendapat kelayakan tersebut.

b. Pelan Caruman ditentukan

Kumpulan dan RISDA dikehendaki membuat sumbangan kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) dan Kumpulan Wang Amanah Persaraan. Majikan dan kakitangan Kumpulan dan RISDA masing-masing membuat sumbangan bulanan kepada KWSP mengikut kadar yang ditetapkan. Sumbangan Kumpulan dan RISDA kepada KWSP ditunjukkan berasingan sebagai kos kakitangan.

c. Manfaat Jangka Panjang

Kumpulan menerima pakai MFRS 119 (*Revised*) - *Employee Benefits*. Mengikut piawaian yang telah dipinda, keuntungan atau kerugian atas penilaian aktuari diiktiraf ke pendapatan komprehensif lain dalam tempoh kewangan di mana ia berlaku sepenuhnya.

Bayaran manfaat pekerja jangka panjang selepas persaraan dan/atau selepas tamat tempoh perkhidmatan kontrak diiktiraf secara akruan ke untung atau rugi tahun semasa sebagai bayaran manfaat pekerja dan di penyata kedudukan kewangan sebagai liabiliti yang dikenali sebagai Manfaat Pekerja. Gantian cuti rehat ialah manfaat pekerja jangka panjang yang akan diiktiraf secara akruan. Amaun manfaat bagi kakitangan yang akan bersara dalam masa setahun dikelaskan ke liabiliti semasa.

3.19 Taksiran nilai saksama

Kecuali transaksi pajakan, nilai saksama sesuatu aset atau liabiliti ditentukan sebagai harga yang akan diterima sebagai jualan aset atau dibayar untuk pindahan liabiliti secara transaksi teratur diantara peserta urusan niaga pada tarikh taksiran dilakukan. Taksiran ini mengandaikan transaksi untuk menjual aset atau memindah liabiliti berlaku samada di pasaran utama atau di pasaran yang paling berpulangan tinggi.

Nilai saksama instrumen kewangan yang diniaga secara aktif di pasaran kewangan teratur ditentukan secara merujuk kepada harga bidaan tersiar dikala urusan niaga ditutup pada tarikh pelaporan. Untuk instrumen kewangan tanpa pasaran aktif, nilai saksama dibuat menggunakan kaedah penilaian. Kaedah berkenaan termasuk menggunakan transaksi pasaran secara tulus, rujukan kepada nilai saksama instrumen lain yang seakan, analisa aliran tunai didiskaunkan atau model penilaian lain.

Untuk aset bukan kewangan, taksiran nilai saksama mengambil kira keupayaan peserta pasaran untuk menjana manfaat ekonomi menggunakan aset berkenaan secara terbaik atau secara menjual kepada peserta urusan niaga lain yang dijangka akan memanfaatkan aset berkenaan sebaik mungkin.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

3. POLISI PERAKAUNAN PENTING (SAMBUNGAN)

3.19 Taksiran nilai saksama (sambungan)

Untuk menaksir nilai saksama sesuatu aset atau liabiliti, Kumpulan dan RISDA menggunakan data pasaran yang boleh diperhati secara sejauh mungkin. Nilai saksama dikelaskan kepada peringkat berbeza di dalam hierarki nilai saksama berdasarkan kepada input yang diguna untuk kaedah penilaian seperti berikut:-

- **Peringkat 1** – Harga tersiar (tanpa dilaraskan) di pasaran aktif untuk aset atau liabiliti yang dikenal pasti.
- **Peringkat 2** – Input selain dari harga tersiar dalam lingkungan Peringkat 1 yang boleh diperhati untuk aset atau liabiliti, samada secara langsung (iaitu harga) atau tidak langsung (iaitu diperoleh dari harga).
- **Peringkat 3** – Input untuk aset atau liabiliti yang tidak berdasar kepada data pasaran boleh diperhati (input tidak boleh diperhati)

Kumpulan dan RISDA mengiktiraf pindahan diantara hierarki nilai saksama di kala berlaku peristiwa atau perubahan keadaan yang menyebabkan pindahan berkenaan.

4. PENGURUSAN RISIKO KEWANGAN DAN OBJEKTIF

a) Objektif dan dasar pengurusan risiko kewangan

Kegiatan Kumpulan dan RISDA terdedah kepada pelbagai risiko kewangan. Objektif pengurusan risiko kewangan Kumpulan dan RISDA secara keseluruhan adalah untuk memastikan sumber kewangan mencukupi bagi aktiviti operasi di samping menguruskan risiko kewangan termasuk risiko kredit, kecairan dan pasaran. Pengurusan risiko ini dilaksanakan melalui pengurusan tunai secara berhemah dan penggunaan sistem kawalan dalaman yang sesuai. Kumpulan dan RISDA beroperasi dengan berdasarkan garis panduan yang jelas dan diluluskan oleh Ahli Lembaga Pengarah dan dasar Kumpulan dan RISDA juga tidak membenarkan penglibatan dalam sebarang urusniaga yang berasaskan spekulasi. Ahli Lembaga Pengarah akan sentiasa membincangkan status kewangan Kumpulan dan RISDA melalui Mesyuarat Ahli Lembaga Pengarah.

b) Risiko kredit

Risiko kredit atau risiko kegagalan pembayaran dikawal dengan menggunakan kelulusan kredit, had kredit dan tatacara pengawasan. Risiko kredit diminimumkan dan diawasi dengan menghadkan secara tegas urusniaga dengan entiti yang mempunyai kepercayaan kredit yang tinggi. Belum terima diawasi secara berterusan melalui tatacara pelaporan pengurusan Kumpulan dan RISDA.

c) Risiko kecairan dan aliran tunai

Kumpulan dan RISDA secara aktif mengurus profil kematangan hutang, aliran tunai kendalian dan keupayaan pembiayaan untuk memastikan semua pembayaran dan pembiayaan diperlukan mencukupi. Antara langkah pengurusan risiko kecairan secara keseluruhan ialah Kumpulan dan RISDA akan memastikan tahap wang tunai dan kesetaraan wang tunai cukup untuk memenuhi keperluan modal kerja.

d) Risiko kadar faedah

Kumpulan dan RISDA menguruskan kadar faedah pinjamannya dengan mengekalkan kaedah berhati-hati terhadap kadar pinjaman terapung dan tetap. Kumpulan dan RISDA sentiasa memeriksa portfolio hutangnya, untuk menyediakan modal dengan kadar pembiayaan yang lebih murah dan berupaya melindungi Kumpulan daripada kadar faedah yang berubah.

Maklumat tentang tarikh matang dan kadar faedah dan segala liabiliti telah ditunjukkan dalam nota kepada penyata kewangan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

5. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN

Kumpulan

Kos	Tanah milikbebas RM	Tanah pajakan RM	Bangunan RM	Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan RM	Loji dan mesin RM	Infrastruktur ladang dan tumbuhan penghasilan RM	Kerja dalam pelaksanaan RM	Jumlah 2018 RM	Jumlah 2017 RM
Baki pada awal tahun	40,339,562	60,698,717	435,841,429	172,201,418	171,924,916	584,861,382	66,853,649	1,532,721,073	1,466,461,588
Penambahan	340,000	1,200,000	5,648,007	11,601,729	3,118,562	10,654,949	13,980,582	46,543,829	88,807,375
Pelupusan	-	-	(1,406,243)	(11,337,648)	(1,053,805)	-	(143,100)	(13,940,796)	(7,293,292)
Hapuskira	-	-	-	(26,247)	(217,229)	-	-	(243,476)	(422,681)
Pindahan	33,000	-	11,502,194	855,360	13,634,344	-	(26,024,898)	-	(14,831,917)
Baki pada akhir tahun	40,712,562	61,898,717	451,585,387	173,294,612	187,406,788	595,516,331	54,666,233	1,565,080,630	1,532,721,073

Susutnilai terkumpul

Baki pada awal tahun	7,595,286	19,421,806	148,516,536	139,316,050	107,124,273	275,829,718	864,928	698,668,597	667,530,960
Susutnilai tahun semasa	336,539	705,237	11,623,026	11,816,339	9,344,830	22,995,230	160,714	56,981,915	38,720,893
Pelupusan	-	-	(213,235)	(5,299,948)	(947,094)	-	-	(6,460,277)	(6,969,407)
Hapuskira	-	-	-	(16,746)	(217,229)	-	-	(233,975)	(367,709)
Pindahan	-	-	-	-	-	-	-	-	(246,140)
Baki pada akhir tahun	7,931,825	20,127,043	159,926,327	145,815,695	115,304,780	298,824,948	1,025,642	748,956,260	698,668,597
Nilai bawaan bersih	32,780,737	41,771,674	291,659,060	27,478,917	72,102,008	296,691,383	53,640,591	816,124,370	834,052,476

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

5. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN

RISDA

Kos	Tanah milikbebas RM	Tanah pajakan RM	Bangunan RM	Perabot kelengkapan pejabat, komputer dan kenderaan RM	Loji dan mesin RM	Infrastruktur ladang dan tumbuhan penghasilan RM	Kerja dalam pelaksanaan RM	Jumlah 2018 RM	Jumlah 2017 RM
Baki pada awal tahun	40,275,552	60,414,302	388,790,117	111,592,579	149,230,938	584,861,382	56,474,567	1,391,639,437	1,330,180,199
Penambahan	153,000	-	1,092,923	5,438,039	2,977,724	5,438,847	13,005,966	28,106,499	79,110,275
Pelupusan	-	-	(273,180)	(4,085,744)	(479,562)	-	(143,100)	(4,981,586)	(5,689,246)
Hapuskira	-	-	-	-	(217,229)	-	-	(217,229)	-
Pindahan	-	-	8,707,173	129,200	13,634,344	-	(22,470,717)	-	(11,961,791)
Baki pada akhir tahun	40,428,552	60,414,302	398,317,033	113,074,074	165,146,215	590,300,229	46,866,716	1,414,547,121	1,391,639,437

Susutnilai terkumpul

Baki pada awal tahun	7,595,286	19,355,334	137,348,502	91,656,834	92,963,159	275,829,718	-	624,748,833	599,796,356
Susutnilai tahun semasa	336,539	702,352	10,135,297	7,727,543	7,378,976	22,995,230	-	49,275,937	30,748,788
Pelupusan	-	-	237,926	(4,086,216)	(511,781)	-	-	(4,360,071)	(5,610,337)
Hapuskira	-	-	-	-	(217,229)	-	-	(217,229)	-
Pindahan	-	-	-	-	-	-	-	-	(185,974)
Baki pada akhir tahun	7,931,825	20,057,686	147,721,725	95,298,161	99,613,125	298,824,948	-	669,447,470	624,748,833
Nilai bawaan bersih	32,496,727	40,356,616	250,595,308	17,775,913	65,533,090	291,475,281	46,866,716	745,099,651	766,890,604

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

5. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN (SAMBUNGAN)

Pada 31 Disember 2018, hak milik ke atas sebidang tanah milik bebas salah sebuah syarikat subsidiari dengan kos berjumlah RM168,889 (2017: RM168,889) belum didaftarkan atas nama syarikat subsidiari berkenaan.

Termasuk dalam hartanah, loji dan peralatan Kumpulan dan RISDA pada 31 Disember 2018, ialah harta yang telah disusutnilai sepenuhnya yang masih diguna, dengan kos berjumlah RM50,335,070 (2017: RM43,137,184) dan RM47,750,125 (2017: RM43,141,796) masing-masing.

6. HARTANAH PELABURAN

	Bangunan RM	Jumlah 2018 RM	Dinyatakan semula Jumlah 2017 RM
Kos			
Baki pada awal tahun	4,018,603	4,018,603	1,114,399
Pindahan dari/kepada hartanah, loji dan peralatan	-	-	2,904,204
Baki pada akhir tahun	4,018,603	4,018,603	4,018,603
Susutnilai terkumpul			
Baki pada awal tahun	562,584	562,584	378,713
Susutnilai tahun semasa	80,371	80,371	183,871
Baki pada akhir tahun	642,955	642,955	562,584
Nilai bawaan bersih	3,375,648	3,375,648	3,456,019

Hasil dan perbelanjaan berkaitan hartanah pelaburan yang telah diiktiraf di untung atau rugi adalah seperti berikut :

	Kumpulan	
	2018 RM	2017 RM
Hasil sewaan dari hartanah pelaburan	203,170	158,720
Belanja operasi langsung hartanah pelaburan yang menjana hasil	30,773	26,017

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

7. TANAH DIPEGANG UNTUK PEMBANGUNAN DAN KOS PEMBANGUNAN HARTANAH**Kumpulan**

	Tanah pegangan pajakan RM	Jumlah 2018 RM	Jumlah 2017 RM
Pada kos			
Baki pada awal tahun	7,697,007	7,697,007	7,697,007
Tambahan tahun semasa	-	-	-
Jualan tahun semasa	(2,880,626)	(2,880,626)	-
Baki akhir tahun	4,816,381	4,816,381	7,697,007

8. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI**a. Pelaburan dalam syarikat-syarikat subsidiari**

	RISDA	
	2018 RM	2017 RM
Pada kos		
Baki pada awal tahun	103,662,942	125,187,423
Tambahan tahun semasa	2,090,000	-
Rosot nilai	(11,822,463)	(21,524,481)
Baki pada akhir tahun	93,930,479	103,662,942

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

8. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI (SAMBUNGAN)

b. Syarikat-syarikat subsidiari yang kesemuanya diperbadankan di Malaysia adalah seperti berikut:

Nama Syarikat	Kegiatan Utama	Kepentingan Ekuiti Efektif	
		2018 (%)	2017 (%)
Permodalan RISDA Berhad	Pengurusan dana	100	100
RISDA Security and Services Sdn. Bhd.	Perniagaan dan pengurusan hartanah	100	100
RISDA Estates Sdn. Bhd.	Pengurusan ladang-ladang RISDA	100	100
RISDA Ventures Sdn. Bhd.	Penjualan baja	100	100
RISDA Wood Sdn. Bhd.	Dihentikan operasi	100	100
RISDA Plantation Sdn. Bhd.	Perkhidmatan pengurusan kebun kebun kecil	100	100
RISDA Bina Sdn. Bhd.	Pembangunan hartanah	100	100
Kolej Risda Sdn. Bhd. (UCAM)	Memberi perkhidmatan kursus, latihan dan peralatan kemudahan belajar	100	100
RISDA Semaian dan Landskap Sdn. Bhd.	Menjual benih tanaman, buah tandan baru kelapa sawit dan getah sekerap, seni bina landskap dan perkhidmatan pengurusan	100	100
RISDA Holdings Sdn. Bhd.	Pemegang amanah dan agen dana pekebun-pekebun kecil	100	100
Protac Insurance Brokers Sdn. Bhd. *	Broker insurans	80	80
RISDA Fleet Sdn. Bhd.	Perkhidmatan pengangkutan	70	70
RISDA Catering and Events Sdn. Bhd.	Perkhidmatan catering & fasiliti majlis	100	100

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

8. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI (SAMBUNGAN)

c. Syarikat-syarikat subsidiari Permodalan RISDA Berhad

Nama Syarikat	Kegiatan Utama	Kepentingan Ekuiti Efektif	
		2018 (%)	2017 (%)
PRB Grid Technology Solutions Sdn. Bhd.	Pemegang amanah dan agen dana	100	100

d. Syarikat-syarikat subsidiari RISDA Estates Sdn. Bhd.

Nama Syarikat	Kegiatan Utama	Kepentingan Ekuiti Efektif	
		2018 (%)	2017 (%)
RISDA Livestock Sdn. Bhd.	Menternak lembu	100	100
ESPEK Plantations Sdn. Bhd.	Menjual buah tandan baru kelapa sawit	100	100

e. Syarikat-syarikat subsidiari RISDA Plantation Sdn. Bhd.

Nama Syarikat	Kegiatan Utama	Kepentingan Ekuiti Efektif	
		2018 (%)	2017 (%)
RISDA Kayu Sdn. Bhd.	Pembuatan perabot dan perkayuan	100	100

Semua syarikat-syarikat subsidiari yang bertanda * di atas tidak diaudit oleh Jabatan Audit Negara.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

9. PELABURAN DALAM SYARIKAT-SYARIKAT BERSEKUTU

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Pada kos				
Baki pada awal tahun	10,261,508	8,261,508	12,652,999	10,652,999
Tambahan tahun semasa	-	2,000,000	-	2,000,000
Bahagian keuntungan tahun semasa	223,843	-	-	-
Baki pada akhir tahun	10,485,351	10,261,508	12,652,999	12,652,999

Kesemua syarikat-syarikat bersekutu diperbadankan di Malaysia sebagaimana yang dinyatakan seperti dalam Nota berikut:

Nama syarikat	Kegiatan Utama	Kepentingan Ekuiti Efektif	
		2018 (%)	2017 (%)
Sinergi Perdana Sdn. Bhd.	Pengeluaran baja	33.33	33.33

i. Syarikat-syarikat bersekutu RISDA Semaian dan Landskap Sdn. Bhd.

Nama syarikat	Kegiatan Utama	Kepentingan Ekuiti Efektif	
		2018 (%)	2017 (%)
Telomas Sdn. Bhd.	Menjual barangan ternakan	24	24

ii. Syarikat- syarikat bersekutu RISDA Security and Services Sdn. Bhd.

Nama syarikat	Kegiatan Utama	Kepentingan Ekuiti Efektif	
		2018 (%)	2017 (%)
Protac Insurance Brokers Sdn. Bhd.	Broker insuran	20	20

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

10. PELABURAN LAIN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Aset kewangan pada nilai saksama melalui untung atau rugi				
Pelaburan dengan Pengurus				
Pelaburan luar berlesen	26,780,995	-	26,380,995	19,100,282
Saham tersiar harga	735,739	-	-	-
	27,516,734	-	26,380,995	19,100,282
Aset kewangan pada nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain				
Pelaburan dengan Pengurus				
Pelaburan luar berlesen	-	373,685	-	-
Saham tidak tersiar harga	5,000	25,475,430	-	-
	5,000	25,849,115	-	-
Jumlah	27,521,734	25,849,115	26,380,995	19,100,282
Dinyatakan sebagai:-				
Aset bukan semasa	19,440,739	25,849,115	18,300,000	19,100,282
Aset semasa	8,080,995	-	8,080,995	-
	27,521,734	25,849,115	26,380,995	19,100,282

11. JUMLAH TERHUTANG OLEH/(KEPADA) SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI**Jumlah Terhutang Oleh Syarikat-Syarikat Subsidiari**

Jumlah terhutang oleh syarikat-syarikat subsidiari berpunca terutamanya daripada pinjaman dan bayaran perbelanjaan bagi pihak lain mengambil kira yuran pengurusan. Jumlah baki adalah tidak bercagar, tanpa faedah dan tidak mempunyai jadual bayaran balik yang tetap kecuali pinjaman berikut:

Pinjaman tanpa cagaran diberi kepada syarikat subsidiari, RISDA Plantation Sdn. Bhd. berjumlah RM 38,637,509 (2017: RM 40,720,842), yang terdiri daripada:

- i) RM 37,305,958 (2017: RM 39,389,291) untuk membiayai Program Tanam Semula Komersial RISDA telah dijadual semula bermula tahun 2009 dan tidak dikenakan faedah dengan bayaran ansuran selama 14 tahun dan ansuran terakhir berjumlah RM7,830,957;
- ii) RM 773,651 (2017: RM 773,651) bagi projek ternakan kambing boer tidak dikenakan faedah dan bayaran balik dalam 14 ansuran tahunan dengan jumlah yang sama iaitu RM223,439 setahun mulai 2006;

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

11. JUMLAH TERHUTANG OLEH/(KEPADA) SYARIKAT-SYARIKAT SUBSIDIARI (SAMBUNGAN)

- iii) RM 345,299 (2017: RM 345,299) bagi projek ikan talapia merah tidak dikenakan faedah dan bayaran balik dalam 9 ansuran tahunan dengan jumlah yang sama iaitu RM176,722 setahun mulai 2003;
- iv) RM 252,601 (2017: RM 252,601) bagi projek ternakan burung unta tidak dikenakan faedah dan bayaran balik dalam 6 ansuran tahunan dengan jumlah yang sama iaitu RM546,272 setahun mulai 2008;

Pada tahun kewangan semasa RISDA Plantation Sdn. Bhd. mendapat pengecualian faedah sebanyak 4% setahun.

Jumlah Terhutang Kepada Syarikat-Syarikat Subsidiari

Jumlah terhutang kepada syarikat-syarikat subsidiari berpunca terutamanya daripada yuran pengurusan belum dibayar dan perbelanjaan dibayar bagi pihak lain. Jumlah yang terhutang ini tidak bercagar, tanpa faedah dan perlu dibayar apabila dituntut.

12. PINJAMAN KEPADA KAKITANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Baki pinjaman	192,290,659	174,336,927	159,438,021	142,480,866
Tolak : Rosotnilai	(318,614)	(318,614)	(318,614)	(318,614)
Jumlah nilai bawaan bersih	191,972,045	174,018,313	159,119,407	142,162,252
Tempoh matang :-				
Dalam 1 tahun	255,218	213,438	255,218	213,438
Dalam 2 - 5 tahun	85,382,963	46,843,109	52,530,325	46,843,109
Lebih dari 5 tahun	106,333,864	126,961,766	106,333,864	95,105,705
	191,972,045	174,018,313	159,119,407	142,162,252
Dinyatakan sebagai:-				
Aset bukan semasa	191,716,827	174,018,313	158,864,189	141,948,814
Aset semasa	255,218	213,438	255,218	213,438
Baki pada akhir tahun	191,972,045	174,231,751	159,119,407	142,162,252

Kadar faedah purata efektif bagi Kumpulan dan RISDA untuk pinjaman berjangka adalah 2% sehingga 4% (2017: 2% sehingga 4%) setahun.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

13. ASET/(LIABILITI) CUKAI TERTUNDA

	Kumpulan	
	2018	2017
	RM	RM
Baki awal	(1,038,707)	(1,001,384)
Pindahan dari/(ke) untung atau rugi	1,072,397	(37,323)
Baki akhir	33,690	(1,038,707)
Analisa adalah seperti berikut:-		
Aset cukai tertunda	226,072	226,072
Liabiliti cukai tertunda	(192,382)	(1,264,779)
	33,690	(1,038,707)
Kesan cukai ke atas:-		
Perbezaan di antara nilai bawa hartanah, loji dan peralatan dan asas cukai	33,690	(1,038,707)
	33,690	(1,038,707)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

14. ASET BIOLOGI PADA NILAI SAKSAMA

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Buah tandan segar				
Baki pada awal tahun	21,968,875	22,468,910	21,968,875	22,468,910
Pertukaran nilai saksama ditolak kos jualan	(2,915,835)	(500,035)	(2,915,835)	(500,035)
Baki pada akhir tahun	19,053,040	21,968,875	19,053,040	21,968,875

Dalam hierarki nilai saksama, aset biologi telah dinilai pada Tahap 3. Penilaian nilai saksama telah dilakukan secara konsisten dengan menggunakan teknik-teknik penilaian yang sama.

Tiada pindahan yang berlaku di antara ketiga-tiga tahap hierarki tersebut dalam tahun semasa.

Aset biologi bagi Kumpulan dan RISDA terdiri daripada buah tandan segar (“BTS”) yang mempunyai sehingga 15 hari sebelum dituai. Bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2018, Kumpulan dan RISDA telah menuai buah tandan segar sebanyak lebih kurang 619,999 tan metrik (2017:650,042 tan metrik). Kuantiti bagi buah tandan segar yang tidak dituai oleh Kumpulan dan RISDA setakat 31 Disember 2018 termasuk dalam penilaian saksama adalah sebanyak 63,487 tan metrik (2017: 59,080 tan metrik).

15. INVENTORI

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Pada kos				
Baja dan kimia	52,776,542	65,003,237	50,962,200	35,581,208
Minyak sawit mentah	6,763,218	23,531,602	6,763,218	23,531,602
Lain-lain	52,257,965	16,801,049	1,633,796	2,659,971
	111,797,725	105,335,888	59,359,214	61,772,781
Pada nilai realisasi bersih:-				
Ternakan	9,997,993	21,858,019	-	-
	121,795,718	127,193,907	59,359,214	61,772,781

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

16. BELUM TERIMA DAGANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Belum terima dagangan	259,625,039	296,216,384	57,516,619	66,537,854
Peruntukan rosotnilai - individu	(20,029,723)	(20,152,604)	(18,766,907)	(12,344,317)
Peruntukan rosotnilai - kolektif	(85,590,336)	-	-	-
	154,004,980	276,063,780	38,749,712	54,193,537
Pergerakan peruntukan rosotnilai				
Baki awal	67,853,578	23,158,381	12,344,317	12,344,317
Caj tahun semasa	37,867,314	-	6,422,590	-
Pembalikan tahun semasa	(100,833)	(3,005,777)	-	-
Baki akhir	105,620,059	20,152,604	18,766,907	12,344,317

17. BELUM TERIMA LAIN DAN DEPOSIT

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Belum terima lain	227,810,764	261,289,761	175,182,767	180,732,621
Peruntukan hutang ragu	(21,608,194)	(8,459,259)	(781,350)	(602,076)
	206,202,570	252,830,502	174,401,417	180,130,545
Akaun projek pembangunan	88,007,507	31,063,622	-	-
Projek-projek pembiakan dan pembesaran haiwan	-	4,533,465	-	-
Pinjaman kenderaan dan komputer	8,553	17,373	-	-
Deposit dan bayaran terdahulu	11,420,746	13,534,278	1,811,460	1,897,545
	305,639,376	301,979,240	176,212,877	182,028,090

Belum terima lain oleh Kumpulan dan RISDA terdiri daripada ses dari Kastam dan Lembaga Getah Malaysia yang belum diterima dan pendahuluan kakitangan. Peruntukan telah dibuat ke atas amaun akan diterima yang dianggarkan tidak dapat dikutip oleh Kumpulan berjumlah RM 21,608,194 (2017: RM 8,459,259) dan RISDA telah dicaj dan dibelanjakan sepenuhnya RM 781,350 (2017: RM 602,076) masing-masing. Peruntukan tersebut telah dikenalpasti dengan merujuk kepada pengalaman yang lalu.

Kegiatan utama salah sebuah syarikat subsidiari, RISDA Plantation Sdn. Bhd. (RPSB) ialah mengurus dan membangunkan kebun-kebun kecil bagi getah dan kelapa sawit. Syarikat subsidiari ini menguruskan pembangunan rancangan tanaman semula secara komersial bagi pihak pekebun-pekebun kecil dan sebagai balasan, syarikat subsidiari memperoleh yuran pengurusan atau sebahagian daripada keuntungan dari rancangan-rancangan berasaskan syarat-syarat perjanjian dengan pekebun-pekebun kecil.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

17. BELUM TERIMA LAIN DAN DEPOSIT (SAMBUNGAN)

Akaun projek pembangunan merupakan perbelanjaan bagi projek tersebut selepas ditolak geran yang diterima dari projek berkenaan. Perbelanjaan ini akan dipermodalkan dan dilunaskan bermula daripada penuaian komersial tanaman dalam tempoh 12 tahun.

Selain daripada kerja-kerja dan membangunkan kebun-kebun kecil bagi getah dan kelapa sawit, RPSB juga merupakan pengurus bagi projek pembiakan dan pembesaran haiwan di bawah Pinjaman Program Peningkatan Pendapatan Pekebun Kecil RISDA. Projek ini dibiayai secara langsung oleh pendahuluan daripada RISDA seperti dinyatakan di Nota 11. Namun demikian, projek ini telah dirosotnilai sepenuhnya dalam tahun semasa.

Semua jumlah adalah dalam denominasi Ringgit Malaysia.

18. SIMPANAN TETAP

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Bank berlesen	1,424,170,659	1,415,533,401	1,290,103,255	1,280,201,004
Institusi kewangan berlesen	192,047,388	397,560,394	192,047,388	397,560,394
	1,616,218,047	1,813,093,795	1,482,150,643	1,677,761,398

Termasuk dalam simpanan tetap Kumpulan pada 31 Disember 2018 sebanyak RM 400,000 (2017: RM400,000) yang dicagarkan ke bank atau institusi kewangan sebagai cagaran untuk kemudahan kredit bank yang diberi kepada syarikat-syarikat subsidiari dan bersekutu.

Kadar faedah deposit di sepanjang tahun kewangan bagi Kumpulan dan RISDA adalah 1.90% sehingga 4.50% (2017: 1.90% sehingga 4.50%) dan 1.90% sehingga 3.50% (2017: 1.90% sehingga 3.50%) masing-masing. Tempoh matang untuk deposit tetap Kumpulan dan RISDA adalah antara 2 hingga 365 hari (2017: 2 hingga 365 hari).

Semua simpanan tetap adalah dalam denominasi Ringgit Malaysia.

19. OVERDRAF BANK

Bank overdraf Kumpulan dicagarkan oleh Perjanjian Pembelian Aset (*Asset Purchase Agreement*), dan pihak bank berhak pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa, untuk mengubah cara dokumentasi cagaran.

Kadar purata efektif bagi bank overdraf adalah 7.00% hingga 7.75% (2017: 7.00% hingga 7.75%) setahun.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

20. BELUM BAYAR DAGANGAN

Belum bayar dagangan Kumpulan dan RISDA yang masing-masing berjumlah RM 59,257,740 (2017: RM 91,167,673) dan RM 7,013,871 (2017: RM 5,678,435) terdiri daripada jumlah terhutang daripada pembelian dalam aktiviti perniagaan.

Tempoh kredit yang diberi kepada Kumpulan dan RISDA adalah 30 hingga 90 hari (2017: 30 hingga 90 hari). Semua jumlah adalah dalam denominasi Ringgit Malaysia.

21. BELUM BAYAR LAIN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Pemiutang lain	395,207,765	199,956,574	195,835,066	60,829,740
Perbelanjaan terakru	62,955,443	156,732,785	52,824,808	53,390,476
	458,163,208	356,689,359	248,659,874	114,220,216

Belum bayar lain dan perbelanjaan terakru Kumpulan dan RISDA terdiri daripada deposit jaminan, tender deposit, bayaran gaji terakru dan perbelanjaan operasi lain yang belum dibayar. Jumlah ini tidak bercagar, tidak dikenakan faedah dan tidak mempunyai jadual pembayaran balik yang tetap.

Geran tanaman semula belum dibayar merupakan geran/bantuan kewangan daripada Kerajaan Persekutuan atau Negeri untuk membiayai perbelanjaan rancangan-rancangan tanaman semula yang diterima bagi pihak peneroka rancangan-rancangan kelapa sawit dan getah seperti dinyatakan di Nota 17.

Sebarang lebihan geran/bantuan kewangan akan dikembalikan kepada peneroka rancangan-rancangan apabila rancangan masing-masing mencapai titik pengeluaran.

Termasuk dalam belum bayar lain Kumpulan adalah baki-baki yang terhutang oleh pemilik-pemilik saham korporat syarikat-syarikat subsidiari dan pihak-pihak berkaitan atau syarikat-syarikat di mana pemilik-pemilik saham korporat berkenaan mempunyai kepentingan kewangan yang masing-masing berjumlah RM 1,534,638 (2017: RM1,534,638).

Semua jumlah adalah dalam denominasi Ringgit Malaysia.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

22. PEMIUTANG SEWAAN DAN PAJAKAN

	Kumpulan	
	2018 RM	2017 RM
Bayaran minimum pajakan kewangan:-		
Dalam tempoh 1 tahun	3,247,865	3,526,715
Dalam tempoh 2 - 5 tahun	6,672,898	4,473,952
Lebih dari tempoh 5 tahun	144,675	-
	10,065,438	8,000,667
Tolak : Kos kewangan masa hadapan	(1,047,237)	(1,136,204)
Nilai kini pemiutang pajakan kewangan	9,018,201	6,864,463
Nilai kini pajakan kewangan		
Dalam tempoh 1 tahun	2,763,232	2,248,588
Dalam tempoh 2 - 5 tahun	6,117,070	4,615,875
Lebih dari tempoh 5 tahun	137,899	-
	9,018,201	6,864,463
Dinyatakan sebagai:-		
Liabiliti semasa	2,763,232	2,248,588
Liabiliti bukan semasa	6,254,969	4,615,875
	9,018,201	6,864,463

Adalah menjadi dasar Kumpulan untuk membeli sebahagian hartanah, loji dan peralatan di bawah perjanjian sewa-beli dan pajakan. Jadual purata untuk sewa-beli adalah 3 hingga 5 tahun.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

23. PINJAMAN BERJANGKA

	Kumpulan	
	2018 RM	2017 RM
Pinjaman bank		
Dalam tempoh 1 tahun	-	2,000,000
Lebih dari tempoh 5 tahun	-	83,995
	-	2,083,995
Dinyatakan sebagai:-		
Liabiliti semasa	-	2,000,000
Liabiliti bukan semasa	-	83,995
	-	2,083,995

RISDA memperoleh pinjaman-pinjaman kerajaan untuk membiayai projek-projeknya. Pinjaman-pinjaman berkenaan dikenakan faedah pada kadar 4% setahun kecuali pinjaman SEPENTAS dan pinjaman Mini Estet Tanah Kosong, yang tidak dikenakan faedah. Kesemua pinjaman kerajaan yang diperoleh oleh RISDA adalah tidak bercagar. Tempoh bayaran balik adalah seperti berikut:

	Tahun
SEPENTAS	15
Mini Estet	15
Rumah Kampung Tersusun	23

Pinjaman bank berjangka Kumpulan merujuk kepada pinjaman bank berjangka yang telah diambilalih oleh Danaharta Urus Sdn Bhd ekoran daripada proses penyusunan semula syarikat Benaris Property Sdn. Bhd. yang kini dikenali sebagai RISDA Bina Sdn Bhd, salah sebuah syarikat subsidiari.

Menurut Bahagian 5, Akta Pengurusan Danaharta Nasional Berhad, 1998, Pengurusan Danaharta Nasional Berhad telah mengambilalih kesemua hak dan kepentingan yang berkaitan dengan pinjaman berjangka yang diberikan oleh bank-bank berlesen di Malaysia kepada RISDA Bina Sdn. Bhd. seperti di atas.

Setakat 31 Disember 2018, Kumpulan mempunyai overdraf bank, pelbagai kemudahan kredit dan jaminan bank berjumlah RM 39,616,406 (2017: RM 101,776) yang diperolehi daripada beberapa bank tempatan. Kemudahan-kemudahan ini tidak bercagar kecuali kemudahan jaminan bank yang diberi kepada sesetengah syarikat-syarikat subsidiari dan yang diperolehi dengan jaminan simpanan tetap seperti dinyatakan di Nota 19.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

24. GANJARAN PERSARAAN KAKITANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Baki pada awal tahun	26,949,194	28,224,673	26,949,194	27,915,697
Pindahan kepada/(dari) untung rugi	5,981,670	4,644,969	5,450,153	4,553,200
Bayaran tahun semasa	(4,332,200)	(5,920,448)	(3,800,683)	(5,519,703)
Baki pada akhir tahun	28,598,664	26,949,194	28,598,664	26,949,194
Dinyatakan sebagai:-				
Liabiliti semasa	6,023,555	4,744,134	6,023,555	4,744,134
Liabiliti bukan semasa	22,575,109	22,205,060	22,575,109	22,205,060
	28,598,664	26,949,194	28,598,664	26,949,194

Amaun yang dilaporkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan terbit daripada obligasi Kumpulan dan RISDA berkaitan dengan pelan ganjaran persaraan yang berangapkan kepada nilai semasa kewajipan tidak ditabungkan.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

25. KUMPULAN WANG RISDA/KEUNTUNGAN TERKUMPUL

Kumpulan Wang RISDA dan keuntungan terkumpul terdiri daripada berikut:

	Kumpulan 2018 RM	2017 RM	RISDA 2018 RM	2017 RM
Kumpulan Wang Tanam Semula				
Akaun Ses Estet	32,360,665	33,020,576	32,360,665	33,020,576
Akaun Ses Pekebun Kecil	105,537,955	146,010,159	129,600,570	30,111,426
	137,898,620	179,030,735	161,961,235	63,132,002
Kumpulan Wang Pekebun Kecil				
Rancangan Tanam Baru				
Berkelompok	1,478,323,124	1,598,935,642	1,478,323,124	1,598,935,642
Tabung Pembangunan Sosio Ekonomi Pekebun Kecil	43,239,619	46,600,914	43,239,619	46,600,914
	1,521,562,743	1,645,536,556	1,521,562,743	1,645,536,556
Kumpulan Wang Amanah				
Keuntungan terkumpul	60,128,782	60,532,239	-	-
Tabung Amanah Ex Gratia	480,076	551,777	480,076	551,777
Tabung Rumah Bina Negara	21,002,878	20,540,762	21,002,878	20,540,762
Pengurusan Harta	86,935,434	87,286,935	86,935,434	87,286,935
Kumpulan Wang Terikat	355,331,822	358,209,110	355,331,822	358,209,110
Tabung Peningkatan Imej RISDA	25,956,048	32,513,422	25,956,048	32,513,422
Skim 1956	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000
Skim 1959	9,500,000	9,500,000	9,500,000	9,500,000
Dana Mini Estet	1,122,982	969,145	1,122,982	969,145
Akaun Pembiayaan	65,691,593	39,052,888	65,691,593	39,052,888
	631,149,615	614,156,278	571,020,833	553,624,039
	2,290,610,978	2,438,723,569	2,254,544,811	2,262,292,597

26. TABUNG AMANAH PEMBANGUNAN MODAL INSAN

Tabung Amanah Pembangunan Modal Insan merupakan rizab yang diwujudkan untuk memberi latihan kepada kakitangan RISDA yang dahulunya dikenali sebagai Kumpulan Institut Latihan RISDA.

Kumpulan Institut Latihan RISDA merupakan gabungan kesemua Institut Latihan RISDA di bawah satu pengurusan yang dinamakan Kumpulan Institut Latihan RISDA mulai tahun 1997. Aktiviti Institut Latihan RISDA dipindahkan kepada sebuah syarikat subsidiari, Kolej RISDA Sdn. Bhd. dalam tahun 1999 yang kini dikenali sebagai Kolej Universiti Agrosains Malaysia (UCAM).

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

27. TABUNG WANG PUSINGAN

	Kumpulan dan RISDA		
	Amaun di tabung RM	Akaun kawalan RM	Baki tabung RM
2018			
Pinjaman Pekebun Kecil	21,300,000	-	21,300,000
Pinjaman Kenderaan Kakitangan	11,000,000	2,200,000	8,800,000
Pinjaman Perumahan Kakitangan	150,000,000	107,300,000	42,700,000
Pinjaman Komputer Kakitangan	2,500,000	100,000	2,400,000
Pendahuluan Kakitangan	500,000	7,565	492,435
Barangan Stor Tidak Diperuntukkan	35,000,000	24,022,013	10,977,987
Akaun semaian transit	5,473,650	-	5,473,650
	225,773,650	133,629,578	92,144,072
2017			
Pinjaman Pekebun Kecil	21,300,000	-	21,300,000
Pinjaman Kenderaan Kakitangan	11,000,000	1,637,402	9,362,598
Pinjaman Perumahan Kakitangan	150,000,000	140,404,779	9,595,221
Pinjaman Komputer Kakitangan	2,500,000	120,070	2,379,930
Pendahuluan Kakitangan	500,000	19,198	480,802
Barangan Stor Tidak Diperuntukkan	35,000,000	26,778,837	8,221,163
Akaun semaian transit	5,473,650	16,757	5,456,893
	225,773,650	168,977,043	56,796,607

Tabung Wang Pusingan merupakan jumlah amaun siling untuk pelbagai jenis pinjaman termasuk yang diberi kepada kakitangan RISDA.

28. TABUNG TANAM SEMULA ESTET RISDA

Satu Tabung Tanam Semula Estet RISDA telah ditubuhkan pada tahun 1988 atas kadar 12.5% daripada lebihan wang operasi Akaun Estet RISDA bagi tahun berakhir 31 Disember yang berkenaan. Segala wang yang diperuntukkan setiap tahun akan dilaburkan dalam akaun simpanan tetap sehingga keperluannya untuk penanaman semula.

	2018 RM	2017 RM
Baki pada awal tahun	45,220,935	37,310,181
Pindahan ke keuntungan terkumpul	506,104	7,910,754
Baki pada akhir tahun	45,727,039	45,220,935

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

29. RIZAB MODAL

Rizab modal berpunca daripada pengagihan saham-saham bonus melalui permodalan keuntungan terkumpul oleh sebuah syarikat subsidiari.

30. GERAN KERAJAAN TERTUNDA

	KUMPULAN	
	2018 RM	2017 RM
Baki pada awal tahun	362,812	4,592,298
Terimaan tahun semasa	345,010,000	1,906,179
Bayaran tahun semasa	(362,812)	(6,135,665)
Diiktiraf sebagai pendapatan	(345,010,000)	-
Baki pada akhir tahun	-	362,812

31. WANG AMANAH KPLB

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Baki pada awal tahun	427,270,060	462,598,161	427,270,060	462,598,161
Terimaan tahun semasa	44,887,715	207,905,348	44,887,715	207,905,348
Bayaran tahun semasa	(321,512,416)	(243,233,449)	(321,512,416)	(243,233,449)
Baki pada akhir tahun	150,645,359	427,270,060	150,645,359	427,270,060

32. PENDAPATAN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Geran belanja mengurus	188,955,400	200,000,000	188,955,400	200,000,000
Geran belanja pembangunan diiktiraf	345,010,000	358,806,200	345,010,000	358,806,200
Ses diterima	46,944,298	58,456,459	46,944,298	58,456,459
Pendapatan perniagaan dan pengeluaran	980,104,372	1,150,540,594	610,517,302	731,467,063
Pendapatan dividen	1,675,068	2,987,096	1,661,078	2,940,783
Keuntungan jualan pelaburan lain	103,765	288,319	-	-
Yuran pengurusan dan perundingan	51,329,136	66,579,301	-	-
Pendapatan sewa	4,947,160	823,653	3,840,494	-
	1,619,069,199	1,838,481,622	1,196,928,572	1,351,670,505

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

33. PENDAPATAN OPERASI LAIN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Pendapatan faedah				
- simpanan tetap	63,895,540	70,301,780	59,829,989	56,073,477
- pinjaman kakitangan	7,901,604	4,851,100	5,674,575	4,850,128
Pendapatan dividen	8,085,939	6,165,025	7,278,328	6,068,712
Keuntungan jualan hartanah, loji dan peralatan	1,291,751	218,466	60,365	65,617
Perubahan nilai saksama melalui untung atau rugi	972,624	-	-	-
Pemulihan peruntukan hutang ragu				
- Dagangan belum terima	126,079	9,548	-	-
Pendapatan sewa	6,448,754	4,615,288	4,398,998	3,248,054

34. YURAN PIHAK BERKUASA DAN IMBUHAN PARA PENGARAH

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Yuran pengarah	564,005	1,454,555	-	-
Elaun dan insentif	2,758,918	1,844,393	495,275	767,492
Manfaat berupa barangan	211,449	319,540	-	-
Lain-lain	187,882	-	-	-
	3,722,254	3,618,488	495,275	767,492

35. KOS KAKITANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Gaji, upah dan bonus	266,811,732	239,250,002	205,587,396	162,699,079
Kumpulan Wang Simpanan Pekerja	6,884,891	26,784,892	409,036	22,256,878
Kumpulan Wang Amanah Pencen	1,772,275	-	-	-
Peruntukan ganjaran persaraan	5,981,670	211,948	5,450,153	30,000
Kebajikan kakitangan lain	11,111,519	30,899,096	4,112,170	29,420,041
	292,562,087	297,145,938	215,558,755	214,405,998

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

36. PERBELANJAAN OPERASI LAIN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Bayaran juruaudit	358,703	304,670	188,903	89,370
Perbelanjaan sewa :-				
-Premis	4,079,730	7,077,407	2,790,282	2,847,001
-Kenderaan	55,330	-	7,394	13,665
-Lain-lain	1,000,293	180,855	615,376	180,885
Inventori dihapusira	185,095	713,857	185,095	713,857
Hartanah, loji dan peralatan dihapusira	9,501	305,073	-	242,348
Rosot nilai pelaburan dalam subsidiari	-	-	11,822,463	-
Kerugian nilai saksama aset biologi	2,915,835	759,923	2,915,835	500,035

37. KOS KEWANGAN

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Faedah pinjaman kerajaan	-	59,758	-	-
Faedah pinjaman berjangka	42,780	-	-	-
Faedah sewa beli	720,576	440,774	-	-
Faedah overdraf bank	3,146,602	-	-	-
Faedah lain	861,465	469,226	-	59,758
	4,771,423	969,758	-	59,758

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

38. CUKAI

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Peruntukan cukai tahun semasa	11,725,856	15,209,658	2,400,000	2,400,000
Peruntukan cukai dalam tahun sebelumnya	(441,816)	(801,607)	-	-
Jumlah bersih peruntukan cukai tahun semasa	11,284,040	14,408,051	2,400,000	2,400,000
Pindahan tahun semasa kepada/(dari) cukai tertunda	(1,072,397)	37,323	-	-
	10,211,643	14,445,374	2,400,000	2,400,000

Penyelarasan perbelanjaan cukai pendapatan yang berkaitan dengan keuntungan bersih sebelum cukai pada kadar cukai pendapatan berkanun kepada perbelanjaan cukai pendapatan pada kadar cukai berkesan dana ke atas Kumpulan dan RISDA adalah seperti berikut:

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Keuntungan sebelum cukai	31,041,025	117,663,720	310,977	88,235,464
Cukai pada 24%	6,350,448	28,239,293	74,635	21,176,511
Perbelanjaan tidak dibenarkan	(3,710,020)	(28,297,593)		(18,776,511)
Pendapatan tidak dikenakan cukai	10,250,845	16,198,787	2,325,365	-
Kerugian perniagaan dan elaun modal diserap	(866,891)	(897,835)	-	-
Cukai tertunda yang diktiraf	(941,877)	(2,454)	-	-
	11,082,505	15,240,198	2,400,000	2,400,000
(Lebihan)/Kurangan tahun sebelum:-				
- Cukai tertunda	(870,862)	(794,824)	-	-
	10,211,643	14,445,374	2,400,000	2,400,000

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

39. AGIHAN KEUNTUNGAN RANCANGAN TANAM BARU BERKELOMPOK ("RTBB")

	Kumpulan		RISDA	
	2018	2017	2018	2017
	RM	RM	RM	RM
Pembayaran dividen kepada pemegang saham syarikat subsidiari -kepentingan bukan kawalan/peserta RTBB	(24,538)	6,262,469	(24,538)	33,757
Pengagihan keuntungan RTBB	23,486,339	21,136,818	23,486,339	21,136,818
	23,461,801	27,399,287	23,461,801	21,170,575

40. URUSNIAGA PENTING DENGAN SYARIKAT BERKAITAN

Termasuk di dalam penyata-penyata kewangan Kumpulan dan RISDA adalah urusanniaga pihak berkaitan seperti berikut:

	Kumpulan		RISDA	
	2018	2017	2018	2017
	RM	RM	RM	RM
Syarikat-syarikat Subsidiari				
Dividen	-	-	7,278,328	6,068,712
Komisen dari jualan benih getah dan kelapa sawit	-	-	68,055	166,053
Yuran pengurusan dibayar	(31,329,159)	(35,629,064)	(28,866,020)	(34,211,034)

Pada pendapat pengarah, urusanniaga di atas telah dilaksanakan mengikut urusanniaga perniagaan biasa dan menurut syarat-syarat yang tidak kurang istimewa berbanding dengan urusanniaga yang dilaksanakan dengan pihak ketiga.

41. KOMITMEN

	Kumpulan		RISDA	
	2018	2017	2018	2017
	RM	RM	RM	RM
Diluluskan dan dikontrakkan	38,411,188	27,018,941	38,411,188	27,018,941
Diluluskan tetapi belum dikontrakkan	754,528,170	694,000	754,528,170	694,000
	792,939,358	27,712,941	792,939,358	27,712,941

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

42. INSTRUMEN KEWANGAN

Instrumen kewangan adalah sebarang kontrak yang menimbulkan aset kewangan bagi satu pihak perniagaan dan liabiliti kewangan atau instrumen ekuiti bagi satu pihak perniagaan yang lain.

(a) Kategori instrumen kewangan

Jadual di bawah merupakan analisis instrumen kewangan pada 31 Disember 2018 berdasarkan kategori berikut:-

- (i) Nilai saksama melalui untung atau rugi ("FVTPL")
- (ii) Nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain ("FVOCI")
- (iii) Kos dilunaskan ("AC")

2018	Nilai bawa RM	FVTPL RM	FVOCI RM	AC RM
Aset kewangan				
Kumpulan				
Pelaburan lain	19,440,739	19,435,739	5,000	-
Belum terima dagangan dan lain	651,616,401	-	-	651,616,401
Tunai dan kesetaraan tunai	1,627,088,432	-	-	1,627,088,432
	2,298,145,572	19,435,739	5,000	2,278,704,833
RISDA				
Pelaburan lain	18,300,000	18,300,000	-	-
Belum terima dagangan dan lain	374,081,996	-	-	374,081,996
Tunai dan kesetaraan tunai	1,506,108,265	-	-	1,506,108,265
	1,898,490,261	18,300,000	-	1,880,190,261
Liabiliti kewangan				
Kumpulan				
Pinjaman dan pembiayaan lain	9,018,201	-	-	9,018,201
Belum bayar dagangan dan lain	530,419,345	-	-	530,419,345
	539,437,546	-	-	539,437,546
RISDA				
Belum bayar dagangan dan lain	263,672,142	-	-	263,672,142

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

42. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

Jadual di bawah merupakan analisis instrumen kewangan pada 31 Disember 2017 berdasarkan kategori berikut:-

- (iv) Nilai saksama melalui untung atau rugi ("FVTPL")
- (v) Aset kewangan sedia-dijual ("AFS")
- (vi) Pinjaman dan penghutang/Liabiliti kewangan ("LR/FL")

2017	Nilai bawa RM	FVTPL RM	AFS RM	LR/FL RM
Aset kewangan				
Kumpulan				
Pelaburan lain	25,849,115	-	25,849,115	-
Belum terima dagangan dan lain	752,274,771	-	-	752,274,771
Tunai dan kesetaraan tunai	1,857,584,266	-	-	1,857,584,266
	2,635,708,152	-	25,849,115	2,609,859,037
RISDA				
Belum terima dagangan dan lain	378,383,879	-	-	378,383,879
Tunai dan kesetaraan tunai	1,702,443,787	-	-	1,702,443,787
	2,080,827,666	-	-	2,080,827,666
Liabiliti kewangan				
Kumpulan				
Pinjaman dan pembiayaan lain	8,948,458	-	-	8,948,458
Belum bayar dagangan dan lain	453,705,824	-	-	453,705,824
	462,654,282	-	-	462,654,282
RISDA				
Belum bayar dagangan dan lain	120,747,443	-	-	120,747,443

(b) Objektif dan dasar pengurusan risiko kewangan

Kumpulan dan RISDA terdedah kepada risiko kewangan yang timbul daripada aktiviti operasi dan penggunaan instrumen kewangan. Polisi pengurusan risiko kewangan Kumpulan dan RISDA adalah untuk memastikan sumber kewangan yang mencukupi bagi aktiviti operasi di samping menguruskan risiko kewangan, termasuk risiko kredit dan kecairan.

(i) Risiko kredit

Risiko kredit merupakan risiko kerugian yang mungkin timbul daripada instrumen kewangan tertunggak sekiranya pihak balas memungkiri obligasi mereka.

Pendedahan Kumpulan kepada risiko kredit timbul terutamanya daripada penghutang. Pendedahan RISDA kepada risiko kredit timbul terutamanya daripada penghutang, pinjaman kakitangan diberi dan pendahuluan kepada syarikat subsidiari.

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

42. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

Penghutang

Baki penghutang dan pinjaman diberi dipantau secara berterusan supaya Kumpulan dan RISDA tidak terdedah kepada risiko hutang lapuk yang signifikan.

Pendedahan kepada risiko kredit

Kumpulan dan RISDA tidak mempunyai tumpuan risiko kredit yang ketara. Pendedahan maksimum kepada risiko kredit adalah diwakili oleh amaun bawaan penghutang dalam penyata kedudukan kewangan.

Jadual di bawah menunjukkan maklumat pendedahan risiko kredit dan jangkaan kerugian kredit untuk belum terima dagangan pada 31 Disember 2018:-

Kumpulan	Amaun dibawa kasar RM	2018	Baki bersih RM
		Peruntukan kerugian kredit RM	
Belum genap tempoh	37,983,743	4,506,587	33,477,156
1 hingga 30 selepas tamat tempoh	11,129,952	4,963,629	6,166,323
31 hingga 90 selepas tamat tempoh	12,699,864	8,039,894	4,659,970
Lebih dari 90 hari selepas tamat tempoh	19,084,827	19,082,523	2,304
Lebih dari 360 hari selepas tamat tempoh	178,726,653	69,027,426	109,699,227
	259,625,039	105,620,059	154,004,980

Perubahan dalam peruntukan kerugian kredit kesan daripada penggunaan MFRS 9 adalah seperti berikut:-

	Kumpulan		RISDA	
	2018 RM	2017 RM	2018 RM	2017 RM
Pada awal tahun, mengikut MFRS 139	20,152,604	23,158,381	12,344,317	12,344,317
Kesan menggunapakai MFRS 9	47,700,974	-	3,325,803	-
Pada awal tahun, mengikut MFRS 9	67,853,578	23,158,381	15,670,120	12,344,317
Caj tahun semasa	37,867,314	-	3,096,787	-
Pembalikan tahun semasa	(100,833)	(3,005,777)	-	-
	105,620,059	20,152,604	18,766,907	12,344,317

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

42. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

(ii) Risiko kecairan

Risiko kecairan adalah risiko ketidakupayaan Kumpulan dan RISDA memenuhi obligasi yang berkaitan dengan instrumen kewangan. Pendedahan Kumpulan dan RISDA kepada risiko kecairan timbul terutamanya daripada ketidaksepadanan kematangan aset dan liabiliti kewangan.

Objektif Kumpulan dan RISDA adalah untuk mengekalkan tahap aliran tunai dan kesetaraan tunai yang mencukupi untuk menampung keperluan modal kerjanya.

Analisis kematangan

	Nilai bawa RM	Aliran tunai di kontrak RM	< 1 tahun RM	2 - 5 tahun RM	> 5 tahun RM
2018					
Kumpulan					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Overdraf bank	39,616,406	39,616,406	39,616,406	-	-
Belum bayar dagangan dan lain	530,419,345	530,419,345	530,419,345	-	-
Pemiutang sewabeli dan pajakan	9,018,201	10,065,438	3,247,865	6,672,898	144,675
	<u>579,053,952</u>	<u>580,101,189</u>	<u>573,283,616</u>	<u>6,672,898</u>	<u>144,675</u>
RISDA					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Belum bayar dagangan dan lain	<u>263,672,142</u>	<u>263,672,142</u>	-	-	-
2017					
Kumpulan					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Overdraf bank	14,964,852	14,964,852	14,964,852	-	-
Belum bayar dagangan dan lain	448,705,824	448,705,824	448,705,824	-	-
Pemiutang sewabeli dan pajakan	6,864,463	8,000,667	3,526,715	4,473,952	-
	<u>470,535,139</u>	<u>471,671,343</u>	<u>467,197,391</u>	<u>4,473,952</u>	<u>-</u>
RISDA					
<i>Liabiliti kewangan bukan derivatif</i>					
Overdraf bank					
Belum bayar dagangan dan lain	120,747,443	120,747,443	120,747,443	-	-
Pinjaman berjangka	2,000,000	2,000,000	2,000,000	-	83,995
	<u>122,747,443</u>	<u>122,747,443</u>	<u>122,747,443</u>	<u>-</u>	<u>83,995</u>

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

42. INSTRUMEN KEWANGAN (SAMBUNGAN)

(c) Nilai saksama

Nilai dibawa aset dan liabiliti Kumpulan dan RISDA yang diklasifikasikan sebagai semasa adalah anggaran munasabah bagi nilai saksama kerana sifat jangka pendek dan kesan pendiskaunan yang tidak ketara terhadap instrumen kewangan ini.

Aset kewangan dinyatakan pada nilai saksama

Pelaburan tersiar harga yang dinyatakan pada nilai saksama ditentukan menggunakan input Tahap 1.

Pelaburan dengan pengurus pelaburan luar yang dinyatakan pada nilai saksama ditentukan menggunakan input Tahap 2.

43. PENGURUSAN RISIKO MODAL

Bagi tujuan pengurusan modal Kumpulan dan RISDA, modal merujuk kepada ekuiti, termasuk lebihan terkumpul dan segala rizab ekuiti.

Kumpulan dan RISDA sentiasa menyemak semula dan menguruskan modalnya untuk memastikan kecukupan bagi keperluan kendalian dan modal.

44. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS

Kumpulan

		2017	
	Seperti dinyatakan sebelum	Pelarasan	Seperti dinyatakan semula
	RM	RM	RM
Penyata kedudukan kewangan			
Hartanah, loji dan peralatan	973,279,022	(139,226,546)	834,052,476
Hartanah pelaburan	660,030	2,795,989	3,456,019
Penyata untung rugi			
Susutnilai hartanah, loji dan peralatan	(33,712,691)	(24,067,421)	(57,780,112)
Susutnilai hartanah pelaburan	(21,691)	(57,749)	(79,440)
Perbelanjaan operasi lain	(967,376,330)	(759,951)	(968,136,281)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

45. NOTA PELARASAN TAHUN LEPAS (SAMBUNGAN)

Hartanah, loji dan peralatan (sambungan)

Pelarasan adalah disebabkan oleh perkara-perkara berikut :

i. Tumbuhan penghasil

Sebelum pemakaian MFRS 141 *Agriculture: Bearer Plants*, sebarang perbelanjaan bermula dari membersihkan kawasan tanah sehingga titik tuaian dipermodalkan sebagai perbelanjaan pembangunan ladang dan tidak dilunas. Perbelanjaan penanaman semula, yang mewakili kos penanaman semula kawasan yang bertumbuhan berusia, dicaj ke untung atau rugi. Dengan pemakaian MFRS 141, perbelanjaan penanaman baru dan penanaman semula diukur pada kos selepas susut nilai terkumpul dan jika ada, rosot nilai terkumpul.

Pemakaian MFRS 141 menyebabkan tambahan susut nilai kepada hartanah, loji dan peralatan. Perbelanjaan pembangunan ladang yang telah dicaj ke untung atau rugi di tahun sebelumnya dibalikkan dan dipermodalkan sebagai hartanah, loji dan peralatan.

RISDA

	Seperti dinyatakan sebelum	2017 Pelarasan	Seperti dinyatakan semula
	RM	RM	RM
Penyata kedudukan kewangan			
Hartanah, loji dan peralatan	904,758,211	(137,867,607)	766,890,604
Penyata untung rugi			
Susutnilai hartanah, loji dan peralatan	(26,040,024)	(23,766,479)	(49,806,503)

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

ii. Aset biologi pada nilai saksama

Sebelum pemakaian MFRS 141, aset biologi yang merangkum sebahagian dari tumbuhan penghasil tidak diiktiraf secara berasingan. Dengan pemakaian MFRS 141, aset biologi yang termasuk ke bidang MFRS 141 diukur pada nilai saksama selepas kos menjual. Perubahan nilai saksama selepas kos menjual aset biologi berkenaan diiktiraf ke untung atau rugi dalam tahun semasa.

Kumpulan

	Seperti dinyatakan sebelum	2017 Pelarasan	Seperti dinyatakan semula
	RM	RM	RM
Penyata kedudukan kewangan			
Aset biologi	-	21,968,875	21,968,875
Penyata untung rugi			
Kerugian nilai saksama aset biologi	(259,889)	(500,034)	(759,923)

46. PEMAKAIAN PENGUMUMAN PERUBAHAN DAN BAHARU

Perubahan ketara kepada polisi perakaunan dan kesan perubahan adalah seperti berikut:-

i. MFRS 9 Instrumen Kewangan

MFRS 9 menggantikan panduan di *MFRS 139 Financial Instruments: Recognition and Measurement* tentang pengkelasan dan pengukuran aset dan liabiliti kewangan, rosot nilai aset kewangan dan perakaunan lindung nilai.

MFRS 9 mengandungi pengkelasan dan pendekatan pengukuran aset kewangan yang mencerminkan model perniagaan berhubung cara aset diurus dan ciri-ciri aliran tunai. Piawaian baharu ini mengandungi tiga kategori pengkelasan utama untuk aset kewangan: diukur pada kos terlunas, nilai saksama melalui pendapatan komprehensif lain dan nilai saksama melalui untung atau rugi dan menggugurkan pengkelasan yang terdapat di MFRS 139 iaitu dipegang sehingga matang, pinjaman dan penghutang dan sedia untuk dijual. MFRS 9 juga menggantikan model kerugian ditanggung kepada model kredit kerugian jangkaan berpandangan ke hadapan ("ECL"). Untuk MFRS 9, elaun kerugian ditaksir dengan secara ECL 12 bulan ECL atau ECL sepanjang hayat.

Kumpulan dan RISDA telah memakai keperluan MFRS 9 secara restropektif dengan menggunakan pengecualian perubahan yang dibenar oleh piawaian berkenaan, seperti berikut:-

- Kumpulan tidak menyatakan semula maklumat perbandingan untuk tahun terdahulu berkenaan pengkelasan dan keperluan taksiran (termasuk rosot nilai).

Nota-nota kepada Penyata Kewangan

31 Disember 2018

47. PEMAKAIAN PENGUMUMAN PERUBAHAN DAN BAHARU (SAMBUNGAN)

i. MFRS 9 Instrumen Kewangan

- Penentuan model perniagaan dalam bidang aset kewangan dipegang dibuat berdasarkan kepada keadaan dan fakta yang sedia ada semasa pemakaian permulaan.

ii. MFRS 15 *Revenue from Contracts with Customers*

MFRS 15 menggantikan panduan di *MFRS 111 Construction Contracts*, *MFRS 118 Revenue*, *IC Interpretation 13 Customer Loyalty Programmes*, *IC Interpretation 15 Agreements for Construction of Real Estate*, *IC Interpretation 131 Revenue – Barter Transactions Involving Advertising Services*. MFRS 15 memperuntukkan model tersendiri untuk perakaunan pendapatan hasil dari kontrak dengan pelanggan, memfokus kepada pengenalan dan kepuasan dan prestasi obligasi.

Pemakaian permulaan pengumuman di atas tidak memberi kesan kepada penyata Kumpulan dan RISDA kecuali seperti dinyatakan di Nota 3.